

THE
HUNDRED BEST
LATIN HYMNS

THE HUNDRED BEST
LATIN HYMNS

THE
HUNDRED BEST
LATIN HYMNS

Selected by

J. S. PHILLIMORE, M.A., LL.D., D.LITT.

Professor of Humanity in the University of Glasgow

GOWANS & GRAY, LTD.

5 ROBERT STREET, ADELPHI, LONDON, W.C.1

58 CADOGAN STREET, GLASGOW

1926

81584

PREFACE

AN anthologist cannot please everybody; indeed he is lucky if he can satisfy himself. The choice of a predetermined number of pieces entails some heart-breaking rejections. And yet, gathering his garland in the field of Latin Hymnody, he has perhaps a freer hand than elsewhere: so few have troubled to acquaint themselves with the beauties and perfumes of this flora: so utterly inadequate are the existing anthologies. There is one exception, Chevalier's *Poésie liturgique*; but it is out of print and very hard to procure. Of the rest, some—*e.g.*, Trench—set about their task self-disabled in advance by doctrinal restrictions; others have been antiquated by the publication of so much material in *Analecta Hymnica*.

The Latin of the Catholic Church, vernacular to no man, mother tongue of Christendom, is warm with a vitality of appeal and association that can

match any of the national poesies—which, by the way, owe so much to it. If Samuel Johnson said truly that a nation is the sole judge of its own poetry, then those that are *domestici Fidei* will claim that peculiar competence here, and naturally exercise it in certain prescriptive preferences. But, as the sure detection and appraising of poetical quality is no easy exercise, so is prescription a strong bias; and I daresay that of such flowers in any given Anthology as have rotted and smell sweet no longer, more owed their place to prescription than to the sincere plea of founder's-kin to the editor's soul. In this case, besides the hall-mark of received opinion, one has to reckon with another sort of prescription, the honours of liturgical usage. And so we are doubly committed on that side. Probably of any alleged Hundred Best Hymns—let it be noted here that the word *hymn* bears in this book its loose, popular acceptance, without distinction between hymn, trope, sequence, etc.—there might be fifty about which everyone on a jury of selectors would easily agree; and it was my first endeavour that no familiar masterpiece (unless disqualified by extreme length), no

pious lyric canonized long since by the common sense, should here be missing. But, that much secured, one might indulge the hope of springing some agreeable surprises upon the reader who, even if he has visited the gardens of Mone, Kehrein, and Chevalier, has never raked the vaults of *Analecta Hymnica* for the gems that lie there among so much lumber.

An assertion of personal taste has been ventured in giving prominence to poets so little known to the public as Philippe de Grève and Guy de Basoches; yet, if the case be judged sincerely on poetical merit, the editor will not be censured for exhibiting in them as well as in Adam of St Victor the superior excellence of the French work belonging to the XIITH and XIIITH centuries. There we have our "*grand siècle*": Latin hymnody, by some mysterious inner sympathy, flowers with the florison of the Gothic architecture and shares its summer. After A.D. 1300 the art already begins to betray symptoms of fatigue. The Humanist Renaissance is our *terminus ad quem*: not that there were no more poets of any merit in Latin, but because the prevalence of the vernacular literatures (and, alas, the pedantry of scholars) reduced

Latin to a medium of learned communication and graceful pastiche. One could no more think of including Santeul, for all his accomplishment, in such a collection as this than of putting Chatterton among medieval English poets.

It was with sore regret that successive decimations narrowed my specimen of the early Ambrosian, the early Irish, the early Sequences. It was hard to eliminate *Altus próicator*. And historically the Sequences, which from a Norman-French germ at Jumièges grew to so large a development at St. Gall and other Swiss or German monasteries, are most interesting; but an anthologist is forbidden to botanize when the blossoms in his bunch are numbered. It would be eccentric to allow more than a scanty sample to B. Notker the Stammerer, charming as is that slow, primitive gravity in his meticulously syllabled rhythms, when so much of the glorious lyrism, the exquisite virtuosity, the graceful devout sky-larking, of the great period must be jealously curtailed of display. For in the Sequences there is no mistaking the fact that Music is the mistress and Poetry the handmaid.

A colleague in this series remarks that, had he merely chosen the hundred individually most beautiful poems in French, his choice must have lain almost wholly within the work of a few great masters in the XIXTH century. Certainly I take it that our editorial duty is to find not, in perfect strictness, the Hundred Best but the Best Hundred. The century is no mere aggregate but an artistic unit with its own logic of proportion; not a mere beauty-show but an historical exhibition as well, arranged in duly considered balance to illustrate a vast and various movement through many ages, but with examples that never fall below the high level of beauty in themselves.

Is it necessary to add that in the courts of Poetry there is no respect of persons? Popes and prelates must yield precedence to humble anonymities. The poets of *Arte mirá, miro consilio* and *Cantet omnis creatura*, themselves nameless, and giving, in the very spirit of a monk, the glory to the house of their religious profession, pass in whilst the door is shut in the face of St. Anselm and the Cardinal John of Capua. Yet these would take a brilliant place in a second Best Hundred.

One piece is altogether exceptional. *Adeste, fideles* is here included, although no trace of it can be found existing before the year 1736. It is not impossible that we have in it the remains of a medieval Christmas Sequence from some manuscript that was lost in the ravaging of libraries at the Reformation. If it savours of legal fiction to found a title of admission upon this mere possibility, I offer no further defence against any reader that would wish this hymn away. Why should not an editor sometimes claim a prerogative? *Adeste, fideles* had got to be included.

One word about the text of the hymns. Many editors, and the editors of *Analecta Hymnica* in particular, are collators, not critics; and in some instances a hymn has been printed for centuries with bits of nonsense in it. Others—notably those of St. Hilary—are only preserved in a highly corrupt form. In all cases I have accepted the responsibility of emending, where necessary, according to the canon of probability; and this tacitly, since the book is meant for a pocket companion and not—like so many classical editions—an instrument for

other editors. The spelling has been standardized for the sake of convenience.

I gratefully acknowledge my obligations to Professor J. H. Baxter of St. Andrew's University and to Mr. C. J. Fordyce of Balliol College, Oxford, who brought the aid of their minute accuracy to the copying of texts and the correction of proofs for me. Mr. A. L. Gowans has played the part of a careful and patient collaborator.

J. S. P.

JULY, 1925.

INDEX SCRIPTORUM

PETRUS ABAELARDUS (1079-1142). PAGINA

33.	<i>Advenit veritas,</i>	-	-	-	47
34.	<i>Christiani, plaudite,</i>	-	-	-	49
35.	<i>In montibus hic saliens,-</i>	-	-	-	50
36.	<i>Mittit ad virginem,</i>	-	-	-	51
37.	<i>O quanta qualia,</i>	-	-	-	53
38.	<i>Solus ut victimam,</i>	-	-	-	55

ADAM : v. DE S. VICTORE.

S. AURELIUS AMBROSIUS, Episc. Mediolanensis (circ. 340-397).

4.	<i>Aeterne rerum conditor,</i>	-	-	6
5.	<i>Deus creator omnium,</i>	-	-	8
6.	<i>Jesu, corona virginum,-</i>	-	-	9
7.	<i>Splendor paternae gloriae,</i>	-	-	9
8.	<i>Veni, Redemptor gentium,</i>	-	-	10

ANONYMUS, saec. vii.

18.	<i>Urbs beata Jerusálem, dicta pacis visio,</i>	28
-----	---	----

ANONYMUS, fortasse PAULUS DIACONUS,

20.	<i>Ave, maris stella,</i>	-	-	-	31
-----	---------------------------	---	---	---	----

ANONYMUS, saec. xi.

26.	<i>Victimae Paschali laudes immolent</i>	
	<i>Christiani,</i>	- - - 39

ANONYMUS Anglus, saec. xii.

60. *Flos excellens, flos beatus*, - - 102

ANONYMUS Anglus alter, saec. xiv.

97. *Si mihi vis firmare*, - - 168

ANONYMUS auctor Ambrosiani, saec.
vi.-vii.

13. *Aurora lucis rutilat*, - - 22

ANONYMUS Gallus, saec. xi.

32. *Arte mirâ, miro consilio*, - - 47

ANONYMUS Gallus alter, saec. xiii.

89. *Mira Dei caritas*, - - 152

ANONYMUS Gallus tertius, saec. xiv.

96. *O filii et filiae*, - - 167

ANONYMUS Hibernus, saec. vi.

14. *Sancti, venite, Christi corpus sumite*, 24

15. *O Redemptor, sume carmen*, - 25

ANONYMUS Italus, saec. ix.-x.

22. *Cum ascendisset Dominus*, - - 33

ANONYMUS Italus alter, saec. xiii.

90. *Sponsa Dei, virgo mitis*, - - 154

ANONYMUS Martialensis Mon., saec. xii.

61. *Lilium floruit*, - - 106

ANONYMUS Sangallensis, saec. ix.-x.

23. *Deus locutus est in sancto suo*, - 35

ANONYMUS Sangallensis *alter*, saec. xiii. (?)

94. *Surgit radix Jesse, florum*, - - - 162

ANONYMUS Turonensis Mon., saec. xiii.

84. *Agnus sine maculâ*, - - - 147

85. *Cantet omnis creatura*, - - - 148

86. *Deus Pater Filium*, - - - 149

87. *O mira clementia*, - - - 150

88. *Tuta canit Michael*, - - - 151

ANONYMUS, incert aetat.

100. *Adeste, fideles*, - - - 173

S. THOMAS AQUINAS, O.P. (1227-1274).

69. *Adoro te devotê, latens Deitas*, - 120

70. *Lauda, Sion, Salvatorem*, - - 121

71. *Pange, lingua, gloriosi*, - - 124

72. *Sacris sollemniis juncta sint gaudia*, - 126

73. *Verbum supernum prodiens*, - - 127

GUIDO ARRETINUS, O.S.B. (995-1050).

27. *O mira caritas*, - - - 40

BAEDA Venerabilis (674-735).

19. *Adesto, Christe, vocibus*, - - 29

GUIDO DE BAZOCHIIS.

62. *Dei Matris cantibus*, - - - 107

63. *O Praecursor, ortu cujus*, - - 110

64. *Laudes canamus Virginis*, - - 112

65. *Qui cuncta condidit*, - - - 114

BERNARDUS Morlanensis, Mon. Cluniac.
(circ. 1140).

41. *Omni die dic Mariae*, - - - 60

S. BONAVENTURA Card. Archiepisc.
Albani (1221-1274).

66. *In Passione Domini*, - - - 116

67. *Jesu largitor veniae*, - - - 117

68. *Jesu, dulcis memoria*, - - - 119

THOMAS DE CELANO, O.S.F. (†1250).

92. *Dies irae, dies illa*, - - - 157

93. *Sanctitatis nova signa*, - - - 159

VEN. PETRUS CLUNIACENSIS (1092-
1156).

39. *Caelum, gaude, terra, plaude*, - 56

S. PETRUS DAMIANUS (1006-1072).

30. *Quis est hic*, - - - 43

31. *Ad perennis vitae fontem mens sitivit
arida*, - - - 45

PHILIPPUS DE GREVIA, Cancellarius Uni-
versitatis Parisiensis.

75. *Homo, considera*, - - - 132

76. *O Christi longanimitas*, - - - 134

77. *Vineam meam plantavi*, - - - 136

78. *Homo, vide quae pro te patior*, - 137

79. *Laqueus conteritur*, - - - 138

80. *Rosae nodum reserat*, - - - 139

81. *Procedenti Puero*, - - - 140

82. *Crux, de te volo conqueri*, - - 142

GUIDO D'AREZZO: v. ARRETINUS.

HERMANNUS Contractus, Mon. Angiensis
(1013-1054).

28. *Alma Redemptoris mater, quae pervia
caeli, - - - - -* 42

29. *Salve, Regina misericordiae, - - -* 43

S. HILARIUS Episc. Pictaviensis (†368).

2. *Hymnum dicat turba fratrum, - - -* 3

S. HILDEGARDIS (1098-1179).

40. *O ignis Spiritûs Paracliti, - - -* 58

MAGNENTIUS HRABANUS Maurus, Archi-
episc. Moguntiaci (784-856).

21. *Veni, Creator Spiritus, - - -* 32

B. INNOCENTIUS, V^{tus} Pontifex Maximus
(ut fertur) (1225-1276).

91. *Ave, verum corpus natum, - - -* 157

JACOPONE DA TODI: v. TUDERS.

S. THOMAS A KEMPIS (1380-1471).

99. *Tota vita Jesu Christi, - - -* 171

JOHANNIS LANDEVENECENSIS (circ.
1350).

98. *Languentibus in Purgatorio, - - -* 170

JOHANNES DE MESSINA, O.P., saec. xiii.

83. *Polum spargit jam aurora, - - -* 145

NICETAS a Remesiana.

3. *Te Deum laudamus, - - -* 5

B NOTKERUS Balbulus (840-912).

24. *Eja, recolamus laudibus piis digna,* - 36

S. ORIENTIUS, Episc. Augustae Auscian-
orum, saec. v.

12. *Tibique, Domine, caelum Cherubim
vinditant* - - - 21

PAULUS DIACONUS: v. ANONYMUS.

JOHANNES PECKHAM, Archiepisc. Cantri-
ariensis.

74. *Ave, vivens hostia,* - - - 128

AURELIUS PRUDENTIUS Clemens (348-
410).

9. *Ales diei nuntius,* - - - 11

10. *Nox et tenebrae et nubila,* - - 15

ROBERTUS rex Franciae (?) (970-1031).

25. *Veni, Sancte Spiritus,* - - - 38

SEDULIUS.

11. *A solis ortûs cardine,* - - - 18

THOMAS v. AQUINAS et KEMPIS.

JACOBUS (DE BENEDICTIS) TUDERS (1220-
1306).

95. *Stabat mater dolorosa,* - - - 164

S. VENANTIUS Fortunatus, Episc. Pieta-
viensis (530-609).

16. *Pange, lingua, gloriosi proelium certa-
minis,* - - - 26

17. *Vexilla Regis prodeunt,* - - 27

ADAM (LE BRETON) DE S. VICTORE, prof.
(circ. 1130-†1180).

42.	<i>Ave, Virgo singularis,</i>	-	-	62
43.	<i>Ante torum virginalem,</i>	-	-	65
44.	<i>Animemur ad agonem,</i>	-	-	67
45.	<i>In natale Salvatoris,</i>	-	-	70
46.	<i>Jubilemus Salvatori,</i>	-	-	73
47.	<i>Laudes Crucis attollamus,</i>	-	-	74
48.	<i>Laus erumpat ex affectu,</i>	-	-	77
49.	<i>Lux est ista triumphalis,</i>	-	-	80
50.	<i>Nato nobis Salvatore,</i>	-	-	83
51.	<i>Mane, primâ Sabbati,</i>	-	-	84
52.	<i>Mundi renovatio,</i>	-	-	87
53.	<i>O Maria, stella maris,</i>	-	-	88
54.	<i>Paranymphus salutât virginem,</i>	-	-	90
55.	<i>Potestate, non naturâ,</i>	-	-	91
56.	<i>Qui procedis ab utroque,</i>	-	-	93
57.	<i>Salve, dies dierum gloria,</i>	-	-	97
58.	<i>Rosa novum dans odorem,</i>	-	-	98
59.	<i>Salve, mater Salvatoris,</i>	-	-	100

C. MARIUS VICTORINUS Afer (circ. 290-
circ. 370).

1.	Miserere, Domine !	Miserere,	
	Christe !	- - -	I

INDEX INITIORUM

	PAGINA
<i>A solis ortûs cardine,</i> - - - - -	18
<i>Ad perennis vitæ fontem mens sitivit arida,</i> - - - - -	45
<i>Adeste, fideles,</i> - - - - -	173
<i>Adesto, Christe vocibus,</i> - - - - -	29
<i>Adoro te devotê, latens Deitas,</i> - - - - -	120
<i>Advenit veritas, umbra præteritii,</i> - - - - -	47
<i>Aeternæ rerum conditor,</i> - - - - -	6
<i>Agnus sine maculâ,</i> - - - - -	147
<i>Ales disî nuntius,</i> - - - - -	11
<i>Alma Redemptoris nater, quæ pervia cæli,</i> - - - - -	42
<i>Animemur ad agonem,</i> - - - - -	67
<i>Ante torum virginalem,</i> - - - - -	65
<i>Arte mirâ, miro consilio,</i> - - - - -	47
<i>Aurora lucis rutilat,</i> - - - - -	22
<i>Ave, maris stella,</i> - - - - -	31
<i>Ave, verum corpus natum,</i> - - - - -	157
<i>Ave, virgo singularis,</i> - - - - -	62
<i>Ave, vivens hostia,</i> - - - - -	128
<i>Cælum gaude, terra, plaude,</i> - - - - -	56
<i>Cantet omnis creatura,</i> - - - - -	148
<i>Christiani, plaudite,</i> - - - - -	49
<i>Crux, de te volo conqueri,</i> - - - - -	142
<i>Cum ascendisset Dominus,</i> - - - - -	33
<i>Dei matris cantibus,</i> - - - - -	107
<i>Deus creator omnium,</i> - - - - -	8
<i>Deus locutus est in sancto suo,</i> - - - - -	35
<i>Deus Pater Filium,</i> - - - - -	149
<i>Dies iræ, dies illa,</i> - - - - -	157
<i>Eja, recolamus laudibus piis digna,</i> - - - - -	36
<i>Flos excellens, flos beatus,</i> - - - - -	102
<i>Homo, considera,</i> - - - - -	132
<i>Homo, vide quæ pro te patior</i> - - - - -	137
<i>Hymnum dicat turba fratrum hymnum cantus personet,</i> - - - - -	3
<i>In montibus hic saliens,</i> - - - - -	50

	PAGINA
<i>In natale Salvatoris, - - - - -</i>	70
<i>In passione Domini, - - - - -</i>	116
<i>Jesu, corona virginum, - - - - -</i>	9
<i>Jesu, dulcis memoria, - - - - -</i>	119
<i>Jesu, largitor veniae, - - - - -</i>	117
<i>Jubilemus Salvatori, - - - - -</i>	73
<i>Languentibus in Purgatorio, - - - - -</i>	170
<i>Laqueus conteritur, - - - - -</i>	138
<i>Lauda, Sion, Salvatorem - - - - -</i>	121
<i>Laudes canamus Virginis, - - - - -</i>	112
<i>Laudes Crucis attollamus, - - - - -</i>	74
<i>Laus erumpat ex affectu, - - - - -</i>	77
<i>Lilium floruit, - - - - -</i>	106
<i>Lux est ista triumphalis, - - - - -</i>	80
<i>Mane, primâ Sabbati, - - - - -</i>	84
<i>Mira Dei caritas, - - - - -</i>	152
<i>Miserere, Domine! Miserere, Christe! - - - - -</i>	1
<i>Mittit ad virginem, - - - - -</i>	51
<i>Mundi renovatio, - - - - -</i>	87
<i>Nato nobis Salvatore, - - - - -</i>	83
<i>Nox et tenebrae et nubila, - - - - -</i>	15
<i>O Christi longanimitas, - - - - -</i>	134
<i>O filii et filiae, - - - - -</i>	167
<i>O ignis Spiritus Paracliti, - - - - -</i>	58
<i>O Maria, stella maris, - - - - -</i>	88
<i>O mira caritas, - - - - -</i>	40
<i>O mira clementia, - - - - -</i>	150
<i>O praecursor, ortu cujus, - - - - -</i>	110
<i>O quanta qualia sunt ista sabbata, - - - - -</i>	53
<i>O Redemptor, sume carmen temet concinentium, - - - - -</i>	25
<i>Omni die dic Mariae, - - - - -</i>	60
<i>Pange, lingua, gloriosi corporis mysterium, - - - - -</i>	124
<i>Pange, lingua, gloriosi proelium certaminis, - - - - -</i>	26
<i>Paranymphus salutat virginem, - - - - -</i>	90
<i>Polum spargit jam aurora, - - - - -</i>	145
<i>Potestate, non naturâ, - - - - -</i>	91
<i>Procedenti Puero, - - - - -</i>	140
<i>Qui cuncta condidit, - - - - -</i>	147
<i>Qui procedis ex utroque, - - - - -</i>	93
<i>Quis est hic qui pulsat ad ostium, - - - - -</i>	43
<i>Rosa novum dans odorem, - - - - -</i>	98

PAGINA

<i>Rosae nodum reserat,</i>	-	-	-	-	-	139
<i>Sacris sollemnitis juncta sint gaudia,</i>	-	-	-	-	-	126
<i>Salve, dies dierum gloria,</i>	-	-	-	-	-	97
<i>Salve, mater Salvatoris,</i>	-	-	-	-	-	100
<i>Salve, Regina misericordiae,</i>	-	-	-	-	-	43
<i>Sancti, venite, Christi corpus sumite,</i>	-	-	-	-	-	24
<i>Sanctitatis nova signa,</i>	-	-	-	-	-	159
<i>Si mihi vis firmare,</i>	-	-	-	-	-	168
<i>Solus ad victimam,</i>	-	-	-	-	-	55
<i>Splendor paternae gloriae,</i>	-	-	-	-	-	9
<i>Sponsa Dei, virgo mitis,</i>	-	-	-	-	-	154
<i>Stabat mater dolorosa,</i>	-	-	-	-	-	164
<i>Surgit radix Jesse, florum,</i>	-	-	-	-	-	162
<i>Te Deum laudamus, te Dominum confitemur,</i>	-	-	-	-	-	5
<i>Tibique, Domine, caelum Cherubim vindicant,</i>	-	-	-	-	-	21
<i>Tota vita Jesu Christi,</i>	-	-	-	-	-	171
<i>Tuta canit Michael,</i>	-	-	-	-	-	151
<i>Urbs beata Jerusâlem, dicta pacis visio,</i>	-	-	-	-	-	28
<i>Veni, Creator Spiritus,</i>	-	-	-	-	-	32
<i>Veni, Redemptor gentium,</i>	-	-	-	-	-	10
<i>Veni, Sancte Spiritus,</i>	-	-	-	-	-	38
<i>Verbum supernum prodiens,</i>	-	-	-	-	-	127
<i>Vexilla Regis prodeunt,</i>	-	-	-	-	-	27
<i>Victimae Paschali laudes immolent Christiani,</i>	-	-	-	-	-	39
<i>Vineam meam plantavi,</i>	-	-	-	-	-	136

C. MARII VICTORINI AFRI

I. *Hymnus de Trinitate*

MISERERE, Domine ! Miserere, Christe !

Miserere, Domine, quia credidi in te ;

Miserere, Domine, quia misericordiâ tuâ cognovi
te.

Miserere, Domine ! Miserere, Christe !

Tu spiritûs mei Logos es,

Tu animae meae Logos es,

Tu carnis meae Logos es.

Miserere, Domine ! Miserere, Christe !

Vivit Deus et semper vivit Deus,

Et quia ante ipsum nihil est, a se vivit Deus.

Miserere, Domine ! Miserere, Christe !

Vivit Christus,

Et quia Deus ei generando dedit

Ut a semet ipso vivat Christus,

Quia a semet vivit, semper vivit Christus.

Miserere, Domine ! Miserere, Christe !

Quodsi a semet ipso vivit Pater,

Et Patre generante a se vivit Filius,

Consubstantialia Patri est quod semper vivit
Christus.

Miserere, Domine ! Miserere, Christe !

Animam, Deus, dedisti mihi ;

Anima autem imago vitae est :

Quia vivit anima in aeternum,

Vivat et anima mea.

C. MARII VICTORINI AFRI

Miserere, Domine ! Miserere, Christe !

Si ad similitudinem tuam, Deus Pater,
Et ad imaginem Filii homo factus sum,
Vivam creatus saeculis
Quia me cognovit Filius.

Miserere, Domine ! Miserere, Christe !

Amavi mundum, quia tu mundum feceras ;
Detentus mundo sum dum invidet mundus tuis :
Nunc odi mundum quia nunc percepi Spiritum.

Miserere, Domine ! Miserere, Christe !

Succurre lapsis, Domine ;
Succurre paenitentibus,
Quia divino et sancto iudicio tuo quod peccavi
mysterium est.

Miserere, Domine ! Miserere, Christe !

Cognosco, Domine, mandatum tuum.
Cognosco reditum in animâ scriptum meâ ;
Propero, si jubes redire, nostri Salvator Deus.

Miserere, Domine ! Miserere, Christe !

Diu repugno, diu resisto inimico meo,
Sed adhuc mihi caro est ;
In quâ victus Diabolus tibi triumphum magnum,
Nobis fidei murum dedit.

Miserere, Domine ! Miserere, Christe !

Velle mihi adjacet mundum et terras relinquere,
Sed imbecilla pluma est velle sine subsidio tuo ;
Da fidei pennas, ut volem sursum Deo.

Miserere, Domine ! Miserere, Christe !

Iam portas quaero Spiritûs, quas pandit Spiritus
Testimonium de Christo dicens
Et quid sit mundus docens.

Miserere, Domine ! Miserere, Christe !

Patre qui genitus semper,

C. MARIi VICTORINI AFRI

Qui repraesentas Deum,
Da claves caeli,
Atque in me vince Diabolum
In sede lucis ut quiescam
Gratiâ salvatus tuâ.

SANCTI HILARII PICTAVIENSIS

2. *Hymnus antelucanus de Christo*

HYMNUM dicat turba fratrum, hymnum cantus
personet ;

Christo regi concinentes laudem demus debitam.

Tu Dei de Corde Verbum, tu Via, tu Veritas,
Jesse virga tu vocaris, te Leonem legimus.
Dextra Patris, Mons et Agnus, Angularis tu Lapis,
Sponsus idem vel Columba, Flamma, Pastor, Janua.

In prophetis inveniris nostro natus saeculo ;
Ante saecula tu fuisti Factor primi-saeculi.

Factor caeli, terrae factor, congregator tu maris,
Omniumque tu creator quae Pater nasci jubet,
Virginis receptus membris Gabrielis nuntio.

Crescit alvus prole sanctâ ; nos monemur credere
Rem novam nec ante visam, Virginem puerperam.

Tunc Magi stellam secuti primi adorant parvulum,
Offerentes tuis et aurum, digna regi munera.

Mox Herodi nuntiatum est : invidens potentiae
Tum jubet parvos necari, turbam facit martyrum.

Fertur Infans occulendus Nili flumen quo fluit,
Qui refertur post Herodem nutriendus Nazareth.

Multa parvus, multa adultus signa fecit caelitus,
Quae latent et quae leguntur, coram multis testibus ;

SANCTI HILARII PICTAVIENSIS

Praedicans caeleste regnum dicta factis approbat.

Debiles facit vigere, caecos luce illuminat,
Verbis purgat leprae morbum, mortuos resuscitat.
Pane quino pisce bino quinque pascit milia
Et refert fragmenta cenae ter quaternis corbibus ;
Turbâ ex omni discumbente jugem laudem pertulit.

Duodecim viros probavit per quos vita discitur,
Ex quîs unus invenitur Christi Judas traditor.

Instruuntur missi ab Annâ proditoris osculo :
Innocens captus tenetur nec repugnans ducitur,
Sistitur, falsis grassatur offerendus Pontio.

Discutit objecta praeses, nullum crimen invenit,
Sed cum turba Judaeorum pro salute Caesaris
Dicerent Christum necandum, turbis Sanctus traditur.
Impiis verbis grassatur, sputa flagra sustinet.

Scandere crucem jubetur innocens pro noxiis :
Morte carnis quam gerebat, mortem vincit omnium :
Tum Deum clamore magno Patrem pendens invocat.

Mors secuta membra Christi laxat stricta vincula.
Vela templi scissa pendent, nox obscurat saeculum.
Excitantur de sepulcris dudum clausa corpora.

Affuit Joseph beatus ; corpus myrrhâ perlitum
Linteo rudi ligatum cum dolore condidit.
Milites servare corpus Annas princeps praecipit
Ut videret si probaret Christus quod spoponderat.

Angelum Dei trementes veste amictum candidâ
Qui candore claritatis vellus vicit sericum

• • • • •
Demovet saxum sepulcro ; surgit Christus integer ;
Haec videt Judaea mendax ; haec negat cum viderit.

Feminae primum monentur Salvatorem vivere,
Quas salutat Ipse maestus, complet tristes gaudio,
Seque a mortuis paternâ suscitatum dexterâ

SANCTI HILARII PICTAVIENSIS

Tertiâ die redisse nuntiat apostolis.

Mox videtur a beatis quos probavit fratribus :
Quod redisset ambigentes, intrat clausis januis.
Dat docens praecepta legis, dat divinum Spiritum,
Spiritum Dei perfectum, Trinitatis vinculum.

Praecipit totum per orbem baptizari credulos,
Nomen Patris invocantes, confitentes Filium.
Mysticâ fide revelat tinctos Sancto Spiritu,
Fonte tinctos, innovatos, filios factos Dei.

Ante lucem, turba fratrum, concinamus gloriam
Qua docemur nos fructuosos sempiterno saeculo.

Galli cantus, galli plausus proximum sentit diem :
Nos cantantes et precantes quae futura credimus,
Immensamque majestatem concinentes jugiter,
Ante lucem nuntiemus Christum regem saeculo.

NICETAE A REMESIANA

3 *Hymnus sive praefatio rhythmica*

TE DEUM laudamus, * te Dominum confitemur.
Te Aeternum Patrem * omnis terra veneratur.
Tibi omnes angeli, * tibi caeli et universae Potestates,
Tibi Cherubin et Seraphin * incessabili voce pro-
clamant

*Sanctus, Sanctus, Sanctus * Dominus Deus
Sabaoth.*

*Pleni sunt caeli et terra * majestate gloriae tuae.*

Te gloriosus * Apostolorum chorus,
Te Prophetarum * laudabilis numerus,
Te Martyrum candidatus * laudat exercitus,
Te per orbem terrarum * sancta confitetur Ecclesia,

NICETAE A REMESIANA

Patrem immensae majestatis,
Venerandum tuum verum unigenitum Filium,
Sanctum quoque Paraclitum Spiritum.

Tu rex gloriae, Christe, * tu Patris sempiternus es
filius.

Tu ad liberandum suscepturus hominem * non hor-
ruisti Virginis uterum.

Tu devicto mortis aculeo * aperuisti credentibus
regna caelorum.

Tu ad dexteram Dei sedens in gloriâ Patris * judex
crederis esse venturus.

Te ergo quaesumus, tuis famulis subveni ;
Quos pretioso sanguine redemisti,

Aeternâ fac cum sanctis tuis in gloriâ munerari.

Salvum fac populum tuum, Domine, * et benedic
hereditati tuae.

Et rege eos et extolle illos usque * in aeternum.

Per singulos dies * benedicimus te,

Et laudamus nomen tuum * in saeculum et in sae-
culum saeculi.

Dignare, Domine, die isto * sine peccato nos
custodire.

Miserere nostri, * Domine, miserere nostri.
Fiat misericordia tua, Domine, super nos * quem-
admodum speravimus in te.

SANCTI AMBROSII

4. *Hymnus hiemalis sive ad gallicinium*

AETERNE rerum conditor,
Noctem diemque qui regis

SANCTI AMBROSII

Et temporum das tempora
Ut alleves fastidium,

Praeco diei jam sonat,
Noctis profundae pervigil,
Nocturna lux viantibus
A nocte noctem segregans.

Hoc excitatus lucifer
Solvit polum caligine ;
Hoc omnis erronum cohors
Viam nocendi deserit.

Hoc nauta vires colligit
Pontique mitescunt freta :
Hoc ipse Petra Ecclesiae
Canente culpam diluit.

Surgamus ergo strenue :
Gallus jacentes excitat
Et somnolentos increpat,
Gallus negantes arguit.

Gallo canente spes redit,
Aegris salus refunditur,
Mucro latronis conditur,
Lapsis fides revertitur.

Jesu, labantes respice,
Et nos videndo corrige :
Si respicis, lapsûs cadunt
Fletuque culpa solvitur.

Tu lux refulge sensibus
Mentisque somnum discute :
Te nostra vox primum sonet
Et ora solvamus tibi.

5. *Hymnus vespertinus ad horam
incensi*

DEUS creator omnium
 Polique rector, vestiens
 Diem decoro lumine,
 Noctem soporis gratiâ,
 Artûs solutos ut quies
 Reddat laboris usui
 Mentisque fessas allevet
 Luctûsque solvat anxios ;
 Grates peracto jam die
 Et noctis exortu preces,
 Voti reos ut adjuves,
 Hymnum canentes, solvimus.
 Te cordis ima concinant,
 Te vox canora concrepet,
 Te diligat castus amor,
 Te mens adoret sobria,
 Ut cum profunda clausurit
 Diem caligo noctium
 Fides tenebras nesciat
 Et nox fide reluceat.
 Dormire mentem ne sinas :
 Dormire culpam noverit ;
 Castis fides refrigerans
 Somni vaporem temperet.
 Exuta sensu lubrico
 Te cordis ima somnient ;
 Nec hostis invidi dolo
 Pavor quietos suscitet.
 Christum rogemus et Patrem
 Christi Patrisque Spiritum :

SANCTI AMBROSII

Unum potens per omnia
Fove precantes, Trinitas.

6. *Hymnus in communi virginum*

JESU, corona virginum,
Quem mater illa concipit
Quae sola virgo parturit,
Haec vota clemens accipe,
 Qui pascis inter lilia
Saeptus choreis virginum,
Sponsus decorus gloriâ,
Sponsisque reddis praemia.
 Quocumque pergis, virgines
Sequuntur atque laudibus
Post te canentes cursitant
Hymnosque dulces personant.
 Te deprecamur, largius
Nostris adauge mentibus
Nescire prorsus omnia
Corruptionis vulnera.

7. *Hymnus matutinus*

SPLENDOR paternae gloriae,
De luce lucem proferens,
Lux lucis, et fons luminis
Dies dierum illuminans ;
 Verusque sol, illabere
Micans nitore perpeti ;
Jubarque Sancti Spiritûs
Infunde nostris sensibus.

SANCTI AMBROSII

Votis vocemus et Patrem,
Patrem perennis gloriae,
Patrem potentis gratiae,
Culpam releget lubricam,
Informet actûs strenuos,
Dentem retundat invidi,
Casûs secundet asperos,
Donet gerendi gratiam,
Mentem gubernet et regat
Casto fideli corpore ;
Fides calore ferveat,
Fraudis venena nesciat.

Christusque nobis sit cibus
Potusque noster sit fides :
Laeti bibamus sobriam
Ebrietatem Spiritûs.

Laetus dies hic transeat :
Pudor sit ut diluculum,
Fides velut meridies,
Crepusculum mens nesciat.

Aurora cursûs provehit :
Aurora totus prodeat
In Patre totus Filius
Et totus in Verbo Pater.

8. *Hymnus in nocte natali Domini*

VENI, Redemptor gentium,
Ostende partum Virginis :
Miretur omne saeculum :
Talis decet partus Deum.
Non ex virili semine

SANCTI AMBROSII

Sed mystico spiramine
Verbum Dei factust caro
Fructusque ventris floruit.

Alvus tumescit Virginis,
Clastrum pudoris permanet ;
Vexilla virtutum micant :
Versatur in templo Deus.

Procedat e thalamo suo,
Pudoris aulâ regiâ,
Geminae gigas substantiae
Alacris ut currat viam !

Egressus ejus a Patre,
Regressus ejus ad Patrem ;
Excursus usque ad inferos,
Rekursus ad sedem Dei.

Aequalis aeterno Patri
Carnis trophaeo cingere,
Infirma nostri corporis
Virtute firmans perpeti.

Praesepe jam fulget tuum,
Lumenque nox spirat suum ;
Quod nulla vox interpolet
Fideque jugi luceat.

1 AURELII PRUDENTII CLEMENTIS

9. *Hymnus ad galli cantum*

ALES diei nuntius
Lucem propinquam praecinit :
Nos excitator mentium
Jam Christus ad vitam vocat.

*Auferte, clamat, lectulos
 Aegros, soporos, desides :
 Castique, recti ac sobrii
 Vigilate, jam sum proximus.*

Post solis ortum fulgidi
 Serum est cubile spernere,
 Ni parte noctis additâ
 Tempus labori adjeceris.

Vox ista quâ strepunt aves
 Stantes sub ipso culmine
 Paulo antequam lux emicet,
 Nostri figura est judicis.

Tectos tenebris horridis
 Stratisque opertos segnibus
 Suadet quietem linquere,
 Jam jamque venturo die :

Ut, cum coruscis flatibus
 Aurora caelum sparserit,
 Omnes labore exercitos
 Confirmet ad spem luminis.

Hic somnus ad tempus datus
 Est forma mortis perpetis ;
 Peccata ceu nox horrida
 Cogunt jacêre ac stertere.

Sed vox ab alto culmine
 Christi docentis praemonet
 Adesse jam lucem prope,
 Ne mens sopori serviat :

Ne somnus usque ad terminos
 Vitae socordis opprimat
 Pectus sepultum crimine
 Et lucis oblitum suae.

Ferunt vagantes daemonas,

Laetos tenebris noctium,
 Gallo canente exterritos
 Sparsim timere et cedere.

Invisa nam vicinitas
 Lucis, salutis, numinis,
 Rupto tenebrarum situ
 Noctis fugat satellites.

Hoc esse signum praescii
 Norunt repromissae spei,
 Quâ nos soporis liberi
 Speramus adventum Dei.

Quae vis sit hujus alitis
 Salvator ostendit Petro,
 Ter antequam gallus canat
 Sese negandum praedicans.

Fit namque peccatum prius
 Quam praeco lucis proximae
 Inlustret humanum genus
 Finemque peccandi ferat.

Flevit negator denique
 Ex ore prolapsum nefas,
 Cum mens maneret innocens
 Animusque servaret fidem.

Nec tale quidquam postea
 Linguae locutus lubrico est,
 Cantuque galli cognito
 Peccare justus destitit.

Inde est quod omnes credimus,
 Illo quietis tempore
 Quo gallus exultans canit,
 Christum redisse ex inferis.

Tunc mortis oppressus vigor,
 Tunc lex subacta est tartari,

Tunc vis diei fortior
Noctem coegit cedere.

Jam jam quiescant inproba,
Jam culpa furva obdormiat,
Jam noxa letalis suum
Perpressa somnum marceat.

Vigil vicissim spiritus
Quodcunque restat temporis,
Dum meta noctis clauditur,
Stans ac laborans excubet.

Jesum ciamus vocibus
Flentes, precantes, sobrii ;
Intenta supplicatio
Dormire cor mundum vetat.

Sat convolutis artubus
Sensum profunda oblivio
Pressit, gravavit, obruit
Vanis vagantem somniis.

Sunt nempe falsa et frivola,
Quae mundiali gloriâ
Ceū dormientes egimus:
Vigilemus, hic est veritas.

Aurum, voluptas, gaudium,
Opes, honores, prospera,
Quaecunque nos inflant mala,
Fit mane, nil sunt omnia.

Tu, Christe, somnum dissice,
Tu rumpe noctis vincula,
Tu solve peccatum vetus
Novumque lumeningere.

10.

Hymnus matutinus

NOX et tenebrae et nubila,
 Confusa mundi et turbida,
 —Lux intrat, albescit polus,
 Christus venit—discedite.

Caligo terrae scinditur
 Percussa solis spiculo,
 Rebusque jam color redit
 Vultu nitentis sideris.

Sic nostra mox obscuritas
 Fraudisque pectus conscium
 Ruptis resectum nubibus
 Regnante pallescit Deo.

Tunc non licebit claudere
 Quod quisque fuscum cogitat,
 Sed mane clarescent novo
 Secreta mentis prodita.

Fur ante lucem squalido
 Inpune peccat tempore,
 Sed lux dolis contraria
 Latère furtum non sinit.

Versuta fraus et callida
 Amat tenebris obtegi,
 Aptamque noctem turpibus
 Adulter occultus fovet.

Sol ecce surgit igneus,
 Piget, pudescit, paenitet;
 Nec teste quisquam lumine
 Peccare constanter potest.

Quis mane sumptis nequiter
 Non erubescit poculis,
 Cum fit libido temperans

Castumque nugator sapit ?

Nunc, nunc severum vivitur,
Nunc nemo temptat ludicrum,
Inepta nunc omnes sua
Vultu colorant serio.

Haec hora cunctis utilis,
Quâ quisque, quod studet, gerat,
Miles, togatus, navita,
Opifex, arator, institor.

Illum forensis gloria,
Hunc triste raptat classicum,
Mercator hinc et rusticus
Avara suspirant lucra.

At nos lucelli ac faenoris
Fandique prorsus nescii,
Nec arte fortes bellicâ,
Te, Christe, solum novimus.

Te mente purâ et simplici,
Te voce, te cantu pio
Rogare curvato genu
Flendo et canendo discimus.

His nos lucratur quaestibus,
Hac arte tantum vivimus,
Haec inchoamus munera,
Cum sol resurgens emicat.

Intende nostris sensibus,
Vitamque totam dispice ;
Sunt multa fucis inlita
Quae luce purgentur tuâ.

Durare nos tales jube
Quales remotis sordibus
Nitère pridem jusseras
Jordane tinctos flumine.

Quodcunque nox mundi dehinc
 Infecit atris nubibus,
 Tu, Rex, Eoi sideris
 Vultu sereno inlumina.

Tu, Sancte, qui taetram picem
 Candore tingis lacteo
 Ebеноque crystallum facis,
 Delicta terge livida.

Sub nocte Jacob caerulâ
 Luctator audax angeli,
 Eo usque dum lux surgeret,
 Sudavit inpar proelium ;

Sed cum jubar claresceret,
 Lapsante claudus poplite
 Femurque victus debile
 Culpaе vigorem perdidit.

Nutabat inguen saucium,
 Quae corporis pars vilior
 Longeque sub cordis loco
 Diram foveat libidinem.

Hae nos docent imagines,
 Hominem tenebris obsitum,
 Si forte non cedat Deo,
 Vires rebelles perdere.

Erit tamen beatior,
 Intemperans membrum cui
 Luctando claudum et tabidum
 Dies oborta invenerit.

Tandem facessat caecitas
 Quae nosmet in praeceps diu
 Lapsos sinistris gressibus
 Errore traxit devio.

Haec lux serenum conferat

Purosque nos praestet sibi:
 Nihil loquamur subdolum,
 Volvamus obscurum nihil.

Sic tota decurrat dies,
 Ne lingua mendax, ne manus
 Oculive peccent lubrici,
 Ne noxa corpus inquinet.

Speculator adstat desuper
 Qui nos diebus omnibus
 Actûsque nostros prospicit
 A luce primâ in vespèrum.

Hic testis, hic est arbiter,
 Hic intuetur quidquid est
 Humana quod mens concipit:
 Hunc nemo fallit iudicem.

SEDULII

II. *Hymnus de Christo abecedarius*

A SOLIS ortûs cardine
 Adusque terrae limitem
 Christum canamus principem
 Natum Mariâ virgine.

Beatus auctor saeculi
 Servile corpus induit,
 Ut carne carnem liberans
 Non perderet quos condidit.

Clausae parentis viscera
 Caelestis intrat gratia:
 Venter puellae bajulat
 Secreta quae non noverat.

SEDULII

Domus pudici pectoris
Templum repente fit Dei :
Intacta nesciens virum
Verbo concepit Filium.

Enixa est puerpera
Quem Gabriel praedixerat,
Quem matris alvo gestiens
Clausus Johannes senserat.

Faeno jacêre pertulit,
Praesepe non abhorruit,
Parvoque lacte pastus est
Per quem nec ales esurit.

Gaudet chorus caelestium
Et angeli canunt Deum
Palamque fit pastoribus
Pastor Creatorque omnium.

Hostis Herodes impie,
Christum venire quid times?
Non eripit mortalia
Qui regna dat caelestia.

Ibant Magi quam viderant
Stellam sequentes praeviam :
Lumen requirunt lumine :
Deum fatentur munere.

Katerva matrum personat
Collisa deflens pignora
Quorum tyrannus milia
Christo sacravit victimas.

Lavacra puri gurgitis
Coelestis Agnus attigit :
Peccata mundi qui tulit
Nos abluendo sustulit.

Miraculis dedit fidem

SEDULII

Habere se Deum patrem,
Infirma sanans corpora
Et suscitans cadavera.
Novum genus potentiae :
Aquae rubescunt hydriae,
Vinumque jussa fundere
Mutavit unda originem.
Orat salutem servulo
Nixus genu centurio :
Credientis ardor plurimus
Extinxit ignes febrium.
Petrus per undas ambulat
Christi levatus dexterâ :
Natura quam negaverat,
Fides paravit semitam.
Quartâ die jam foetidus
Vitam recepit Lazarus
Mortisque liber vinculis
Factus superstes est sibi.
Rivos cruoris morbidi
Contacta vestis obstruit :
Fletu rigante supplicis
Arent fluenta sanguinis.
Solutus omni corpore,
Jussus repente surgere,
Suis vicissim gressibus
Aeger vehebat lectulum.
Tunc ille Judas carnifex,
Ausus magistrum tradere,
Pacem ferebat osculo
Quam non habebat pectore.
Verax datur fallacibus,
Pium flagellat impius,

SEDULII

Crucique fixus innocens
Conjungitur latronibus.
Xto myrrham post sabbatum
Quaedam vehebant compares,
Quas allocutus angelus
Vivum sepulcro non tegi.
Ymnis, venite, dulcibus
Omnes canamus subditum
Christi triumpho tartarum,
Qui nos redemit venditus.
Zelum draconis invidi
Et os leonis pessimi
Calcavit unicus Dei
Seseque caelis reddidit.

SANCTI ORIENTII

12.

Oratio

TIBIQUE, Domine, caelum Cherubim vindicant
Et illa moles quadriformis machinae
Te sempiterno confitetur carmine.

Et nos imago consonantis cantici

Amen sonamus, Alleluia dicimus.

Te septem primi deprecantur angeli,
Ceum civitatis septem principes tuae,
Solio propinqui, janitores proximi.

Et nos imago consonantis cantici

Amen sonamus, Alleluia dicimus.

Te solis astrum cum sorore menstruâ,
Vergiliae, Jugula, Vesperugo, Lucifer,

SANCTI ORIENTII

Omnesque guttae praemicantes invocant.

*Et nos imago consonantis cantici
Amen sonamus, Alleluia dicimus.*

Aer aquosus sive sudus invicem,
Simulque venti, pluviae, prando, fulmina
Ritu suomet conditorem concinunt.

*Et nos imago consonantis cantici
Amen sonamus, Alleluia dicimus.*

Solum stativum cum feturâ mobili,
Quae paret homini quamque venator capit,
Tibi cantat uni, conticescit ceteris.

*Et nos imago consonantis cantici
Amen sonamus, Alleluia dicimus.*

Oceane, cinctam qui coerces aream,
Et intestina fossa medii gurgitis,
Deum sonatis cum maritimis beluis.

*Et nos imago consonantis cantici
Amen sonamus, Alleluia dicimus.*

Infernae sedis flamma, furva tartara,
Trucesque praesidentes pariter angeli,
Deum minaci decantatis carmine.

*Et nos imago consonantis cantici
Amen sonamus, Alleluia dicimus.*

ANONYMI

13. *Ambrosianum tempore Paschali*

AURORA lucis rutilat,
Caelum laudibus intonat,
Mundus exultans jubilat,
Gemens infernus ululat,

Cum rex ille fortissimus
 Mortis concontractis viribus
 Pede conculcans tartara
 Solvit catenâ miseros,

Ille qui clausus lapide
 Custoditur sub milite,
 Triumphans pompâ nobili
 Victor surgit de funere.

Solutis jam gemitibus
 Et inferni doloribus,
Quia surrexit Dominus
 Splendens clamat angelus.

Tristes erant apostoli
 De nece sui Domini
 Quem poenâ mortis crudeli
 Servi damnarant impii.

Sermone blando angelus
 Praedixit mulieribus,
In Galilaeâ Dominus
Videndus est quantocius.

Illae dum pergunt concite
 Apostolis hoc dicere,
 Videntes eum vivere,
 Osculant pedes Domini.

Quo agnito discipuli
 In Galilaeam propere
 Pergunt videre faciem
 Desideratam Domini.

Claro Paschali gaudio
 Sol mundo nitet radio
 Cum Christum jam apostoli
 Visu cernunt corporeo.

Ostensa sibi vulnera

ANONYMI

In Christi carne fulgida
Resurrexisse Dominum
Voce fatentur publicâ.

Rex Christe clementissime,
Tu corda nostra posside,
Ut tibi laudes debitas
Reddamus omni tempore.

ANONYMI HIBERNI

14. *Hymnus ad communionem*

SANCTI, venite, Christi corpus sumite,
Sanctum bibentes, quo redempti, sanguinem,
Salvati Christi corpore et sanguine:

A quo relecti laudes dicamus Deo,
Hoc sacramento corporis et sanguinis
Omnes exuti ab inferni faucibus.

Dator salutis, Christus, Filius Dei,
Mundum salvavit per crucem et sanguinem.

Pro universis immolatus Dominus
Ipse sacerdos exstitit et hostia.

Legem praecepit immolari hostias
Quâ adumbrantur divina mysteria:

Lucis indultor et salvator omnium
Praeclaram Sanctis largitus est gratiam.

Accedant omnes purâ mente creduli,
Sumant aeternam salutis custodiam.

Sanctorum custos rector quoque, Dominus,
Vitae perennis largitor credentibus,

Caelentem panem dat esurientibus,
De fonte vivo praebet sitientibus.

ANONYMI HIBERNI

Alpha et Omega, ipse Christus Dominus,
Venit, venturus judicare homines.

15. *In Cenâ Domini*

Hymnus ad chrisma consecrandum

O REDEMPTOR, sume carmen temet concinentium.

Audi, judex mortuorum, una spes mortalium,
Audi voces proferentum donum pacis praeivium.

O Redemptor, sume carmen temet concinentium.

Arbor feta almâ luce hoc sacrandum protulit,
Fert hoc prona praesens turba salvatori saeculi.

O Redemptor, sume carmen temet concinentium.

Stans ad aram immo supplex infulatus pontifex
Debitum persolvit omne consecrato chrismate.

O Redemptor, sume carmen temet concinentium.

Consecrare tu dignare, rex perennis patriae,
Hoc olivum, signum vivum, jura contra daemonum.

O Redemptor, sume carmen temet concinentium.

Ut novetur sexus omnis unctione chrismatis
Et medetur sauciata dignitatis gloria.

O Redemptor, sume carmen temet concinentium.

Lotâ fronte sacro fonte aufugantur crimina;
Unctâ fronte sacrosancta influunt charismata.

O Redemptor, sume carmen temet concinentium.

Corde natus ex parentis, alvum implens virginis,
Praesta lucem, claude mortem chrismatis consortibus

O Redemptor, sume carmen temet concinentium.

Sit dies haec festa nobis saeculorum saeculis,
Sit sacrata dignâ laude nec senescat tempore.

O Redemptor, sume carmen temet concinentium.

16. *In honorem Sanctae Crucis*

PANGĒ, lingua, gloriosi proelium certaminis,
Et super Crucis trophæo dic triumphum nobilem,
Qualiter Redemptor orbis immolatus vicerit.

De parentis protoplasti fraude Factor condolens
Quando pomi noxialis morte morsu corrui,
Ipse lignum tunc notavit damna ligni ut solveret.

Hoc opus nostrae salutis ordo depoposcerat,
Multiformis perditoris arte ut artem falleret,
Et medelam ferret inde hostis unde laeserat.

Quando venit ergo sacri plenitudo temporis,
Missus est ab arce Patris natus, orbis conditor,
Atque ventre virginali carnelfactus prodiit.

Vagit infans inter arta conditus praesaepia :
Membra pannis involuta virgo mater alligat,
Et pedes manusque, crura strictâ cingit fasciâ.

Lustra sex qui jam peracta tempus implens cor-
poris,

Se volente, natus ad hoc, passioni deditus,
Agnus in Crucis levatur immolandus stipite.

Ilic acetum, fel, arundo, sputa, clavi ; lanceâ
Mite corpus perforatur ; sanguis, unda profluit :
Terra, pontus, astra, mundus quo lavantur flumine.

Cruce fidelis, inter omnes arbor una nobilis,
(Nulla silva talem profert flore, fronde, germine)
Dulce lignum dulci clavo dulce pondus sustinens,

Flecte ramos, arbor alta, tensa laxâ viscera ;
Et rigor lentescat ille quem dedit nativitas,
Ut superni membra Regis miti tendas stipite.

Sola digna tu fuisti ferre pretium saeculi
Atque portum praeparare nata mundo naufrago,
Quem sacer cruor perunxit fusus Agni corpore.

17. *Hymnus in honorem Sanctae Crucis*

VEXILLA Regis prodeunt,
 Fulget Crucis mysterium
 Quo carne carnis conditor
 Suspendum est patibulo.

Confixa clavi viscera,
 Tendens manus, vestigia,
 Redemptionis gratiâ
 Illic immolatur hostia.

Quo vulneratus insuper
 Mucrone diro lanceae
 Ut nos lavaret crimine,
 Manavit undâ et sanguine.

Impleta sunt quae concinit
 David fideli carmine
 Dicendo nationibus,
Regnavit a ligno Deus.

Arbor decora et fulgida,
 Ornata Regis purpurâ,
 Electa digno stipite
 Tam sancta membra tangere ;

Benta cujus brachiis
 Pretium pendit saeculi ;
 Statera facta corporis,
 Praedam tulisti tartari.

Fundis aroma cortice,
 Vincis sapore nectare,
 Jucunda fructu fertili
 Plaudis triumpho nobili.

Salve ara, salve victima,
 De passionis gloriâ,
 Quâ vita mortem pertulit

Et morte vitam reddidit.

O Crux, ave, spes unica,
Hoc Passionis tempore
Auge piis justitiam
Reisque donâ veniam.

Te summa, Deus, Trinitas,
Collaudet omnis spiritus :
Quos per Crucis mysterium
Salvas, rege per saecula.

ANONYMI

18. *Hymnus in dedicatione ecclesiae*

URBS beata Jerusâlem, dicta pacis visio,
Quae construitur in caelis vivis ex lapidibus
Et angelis coornatur ut sponsa comitibus,
Nova veniens e caelo, nuptiali thalamo
Praeparatur, ut sponsata copuletur Domino.
Plateae et muri ejus ex auro purissimo ;
Portae nitent margaritis, adytis patentibus ;
Et virtute meritorum illuc introducit
Omnis qui pro Christi nomine hic in mundo premitur.
Tusionibus, pressuris expoliti lapides
Suis coaptantur locis per manum Artificis,
Disponuntur permansuri sacris aedificiis.
Angularis fundamentum lapis Christus missus est,
Qui compage parietis in utroque nectitur,
Quem Sion sancta suscepit, in quo credens permanet.
Omnis illa Deo sacra et dilecta civitas,
Plena modulis in laude et canore jubilo,
Trinum Deum Unicumque cum favore praedicat.

Hoc in templo, summe Deus, exoratus adveni
 Et clementi bonitate precum vota suscipe,
 Largam benedictionem hic infunde jugiter.

BAEDAE VENERABILIS

19. Hymnus in natali Sanctae Dei Genetricis

ADESTO, Christe, vocibus,
 Inesto nostris mentibus,
 Tuâ benignus dexterâ
 Choros canentum protege.

Qui natus es de virgine
 Nostrae salutis gratiâ,
 Da pura nobis pectora,
 Da membra casta corporis.

Et tu, Beata prae omnibus
 Virgo Maria feminis,
 Dei Genêtrix inclyta,
 Nostris faveto laudibus ;

Pudica cujus viscera
 Sancto dicata spiritu
 Davídis ortum semine
 Regem ferebant saeculi ;

Beata cujus ubera
 Summo repleta munere
 Terris alebant unicam
 Terrae polique gloriam ;

Festiva Legis quae sacris
 Ad alta Templi limina
 Caelestis aulae principem
 Ulnis tulisti dulcibus ;

BAEDAE VENERABILIS

Cujus sinu jam parvulum
Magi videntes conditum
Regem Deumque maximum
Votis precantur redditis ;
Christum ferens Memphitici
Quae sacra vertis numinis
(Deumque cernunt exteri
Fugant sui quem patriâ) ;
Quae maesta Mundi Gaudium
Cum patre Joseph quaeritas
Summique Patris aedibus
Ovans sedentem repperis ;
Cujus rogatu mysticas
Christus sedens ad nuptias
Aguas in alma transtulit
Vini rubentis pocula ;
Cujus pium pertransiit
Evis doloris spiritum,
Natum tuo de corpore
Deum mori dum cerneret ;
Quam Filio Tonitru
Crucis tonans de vertice
Commendat auctor aetheris
Ut virgo servet virginem ;
Nati Deique jam tui
Quae cernis almo lumine
Post dira mortis vincula
Resuscitati gloriam ;
Lucem poli quae conspicias
Adire Patris dexteram,
Quam prima Patris de sinu
Terras adire videras.
Sublimis inter splendida

BAEDAE VENERABILIS

Apostolorum sidera,
Sacrique flammâ spiritûs
Impleta laudes concinis.

Laudem Deo, quam supplices
Christo canentes reddimus,
Christi genêtrix, et tua
Commendet intercessio.

Hymnos sacrae quos Virgini
Matrique castae dicimus,
Emmanuel, tu suscipe
Tuamque plebem liberâ.

ANONYMI

20. *Hymnus ad Beatam Mariam Virginem*

AVE, maris stella,
Dei mater alma,
Atque semper Virgo,
Felix caeli porta.

Sumens illud *Ave*
Gabrielis ore
Fundâ nos in pace,
Mutans Evae nomen.

Solve vincla reis,
Profer lumen caecis,
Mala nostra pelle,
Bona cuncta posce.

Monstrâ te esse matrem ;
Sumat per te precem
Qui pro nobis natus
Tulit esse tuus.

ANONYMI

Virgo singularis,
Inter omnes mitis,
Nos culpis solutos
Mites fac et castos.

Vitam praesta puram,
Iter para tutum,
Ut videntes Jesum
Semper collaetemur.

Sit laus Deo Patri,
Summum Christo decus,
Spiritus Sancto
Honor tribus unus.

MAGNENTII HRABANI MAURI

21. *Hymnus in Pentecoste*

VENI, Creator Spiritus,
Mentes tuorum visita ;
Imple supernâ gratiâ
Quae tu creasti pectora,
Qui Paraclîtus diceris,
Donum Dei altissimi,
Fons vivus, ignis, caritas
Et spiritalis unctio.

Tu septiformis munere,
Dextrae Dei tu digitus,
Tu rite promisso Patris
Sermone ditans guttura.

Accende lumen sensibus,
Infunde amorem cordibus,
Infirma nostri corporis

Virtute firmans perpeti.

Hostem repellas longius

Pacemque donec protinus;

Ductore sic te praevio

Vitemus omne noxium.

Per te sciamus, da, Patrem

Noscamus atque Filium,

Te utriusque Spiritum

Credamus omni tempore.

Praesta, Pater, piissime,

Patrique compar Unice,

Cum Spiritu Paraclito

Regnans per omne saeculum.

ANONYMI ITALI

22. *Hymnus tempore Passionis*

CUM ascendisset Dominus

Super Crucis patibulum,

Obscurant lumen sidera,

Tenebrae replent saeculum.

Judaei per arundinem

Dant sitienti poculum,

Acetum et fel mysticum

Propinant ante Dominum.

Emitit namque Spiritum.

Mors mortem vicit omnium;

Sepultus est in tumulo.

Adam requirens optimus

Descendit et ad inferos,

Contregit portas aethras

ANONYMI ITALI

Et omne claustrum terrenum ;
Ingressus est in tenebras.

Refulsit lux in tenebris :
Sicut solem meridie
Vidit Adam in vinculis
Cum omnibus suis sociis.

Clamans Adam cum lacrimis,
Subveni nobis, Domine,
Eripe nos de vinculis,
Quos tenet mors in tenebris,
Jussu protinus Domini
Soluta sunt jam vincula
Et catenae cadentium
Contractae sunt ut glacia.

Ad catenarum sonitum
Totus contremuit internus,
Et suo viso Domino
Tremens ejus judicio.

Liberavit Dominus
Adam cum suis omnibus,
Reduxit eos de inferis
Paradium restituens.

Rediens ad tumulum,
Ejus revolvens lapidem,
Suo suscitatur corpore
Christus remurgens integer.

Arcendit Christus Dominus
Super caelorum sidera,
Patris sedens ad dexteram
Cum quo regnat in saecula.

ANONYMI SANGALLENSIS

23. *Sequentia in Paschate*

DEUS locutus est in sancto suo :

Exspoliavi me tunicâ meâ ;

Quomodo induar eâ ?

Et Altissimus dedit vocem suam :

PATER. *Exsurge, gloria mea,
Postula a me et dabo tibi regna !*

Exsurge, gloria mea !

Intende, prospere procede et regnâ !

Exsurge, gloria mea !

FILIUS. *Pater, in hoc cognovi quia voluisti me,*

Et ecce exsurgam diluculo.

Susceptor meus, non movebor amplius :

Suscipe me in gloriâ tuâ.

Pater, exaltabo te quoniam suscepisti me ;

Et ecce astabo tibi mane.

Tu autem, Domine, susceptor meus,

Et adhuc tecum sum in gloriâ tuâ.

PATER. *Fili, tu semper mecum fuisti*

Et omnia mea tua sunt ;

Exaltare super caelos Deus

Et super omnem terram gloria tua !

Fili, jam sede a dextris ; jam in altum regre-
dere.

Oportebat te, Fili, sic pati

Et ita intrare in gloriam tuam.

FILIUS. *Pater, verbum tuum veritas est.*

Respice in terram et reple eam bonis tuis :

Tunc confitebor tibi in nationibus

Et psallam tibi in gloriâ meâ.

PATER. *Fili, vivos ejus inebriavi,*

ANONYMI SANGALLIENSIS

*Multiplicari gemina eius :
Et campi tui replentur ubertate
Et valles abundabunt frumento,
Et hymnum dicent in gloria.*

POPULUS. *Jesu, testis in caelo fidelis,
Partem in primâ resurrectione da nobis
Ut ubi es tu et nos simus
Exultantes in gloriâ tuâ.*

BEATI NOTKERI BALBULI

24. *In Nativitate Domini*

REGIA, recolamus laudibus piis digna
Hujus diei carmina,
In quâ nobis lux oritur gratissima,
Noctis interit nebula,
Pereunt nostri criminis umbracula.
Hodie sacrata
 Maris stella
 Est enixa,
 Novae salutis gaudia,
Quem tremunt barathra.
Mors cruenta
 Pavet ipsa
 A quo peribit mortua ;
Gemit capta
 Pestis antiqua ;
Coluber lividus perdit spolia ;
Homo lapsus, ovis abducta,
 Revocatur ad aeterna gaudia.
Gaudent in hac die agmina

Angelorum caelestia,
 Quia erat drachma decima
 Perdita et est inventa.
 O culpa nimium beata,
 Quâ redempta Natura !
 Deus qui creavit omnia
 Nascitur ex feminâ,
 Mirabilis naturâ
 Mirifice indutâ,
 Assumens quod non erat,
 Manens quod erat.
 Induitur naturâ
 Divinitas humanâ.
 Quis audivit talia,
 Dic, rogo, facta ?
 Quaerere venerat
 Pastor pius quod perierat ;
 Induit galeam,
 Certat ut miles armaturâ.
 Prostratus in sua
 Propria
 Ruit hostis spicula :
 Auferuntur tela
 In quibus fidebat ;
 Divisa
 Sunt illius spolia,
 Capta praeda sua ;
 Christi pugna fortissima
 Salus nostra est vera,
 Qui nos suam ad patriam
 Duxit post victoriam,
 In quâ sibi laus est aeterna.

25. *Hymnus ad Sanctum Spiritum*

VENI, Sancte Spiritus,
 Et emitte caelitus
 Lucis tuae radium :
 Veni, pater pauperum,
 Veni, dator munerum,
 Veni, lumen cordium.

Consolator optime,
 Dulcis hospes animae,
 Dulce refrigerium :
 In labore requies,
 In aestu temperies,
 In fletu solatium.

O lux beatissima,
 Reple cordis intima
 Tuorum fidelium :
 Sine tuo numine
 Nihil est in homine,
 Nihil est innoxium.

Lava quod est sordidum,
 Riga quod est aridum,
 Sana quod est saucium,
 Flecte quod est rigidum,
 Fove quod est frigidum,
 Rege quod est devium.

Da tuis fidelibus
 In te confidentibus
 Sacrum septenarium ;

REGIS ROBERTI (?)

Da virtutis meritum,
Da salutis exitum,
Da perenne gaudium.

ANONYMI

26. *Sequentia Paschalis*

VICTIMAE Paschali laudes immolent Christiani.

Agnus redemit oves;

Christus innocens Patri reconciliavit peccatores.

Mors et Vita duello conflixere mirando :

Dux vitae mortuus regnat vivus.

Dic nobis, Maria,

Quid vidisti in viâ ?

Sepulcrum Christi viventis

Et gloriam vidi resurgentis.

Dic nobis, Maria,

Quid vidisti in viâ ?

Angelicos testes,

Sudarium et vestes.

Dic nobis, Maria,

Quid vidisti in viâ ?

Surrexit Christus spes mea :

Praecedet vos in Galilaeam.

Credendum est magis soli Mariae veraci

Quam Judaeorum turbae fallaci.

Scimus Christum surrexisse a morte vere :

Tu nobis, victor, Rex, miserere.

27. *De Beatâ Mariâ Virgine*

O MIRA caritas,
Mira bonitas !
Immortalitas
Et aeternitas !
Comparantur imis caelestia.

O rara veritas,
Vera raritas !
Tota deitas
Et immensitas
Clauditur in ventris angustia.

O virgo virginum,
Lumen luminum !
Portans Dominum
Regem omnium
Porta non aperta sit pervia.

O vallis humilis !
Non arabilis
Neque satilis,
Tamen fertilis,
Caeli fecundatur a pluvia.

Stupet Natura
Nova jura ;
Mira mirum stupent hoc omnia.

Tu, virga Jesse,
Mater esse
Meruisti regis et filia.

GUIDONIS ARRETINI MONACHI

Rubus urens
Non comburens,
Vas signatum,
Vas ditatum,
Vas imbutum melle et balsamo !

Non te laedit
Dum procedit
Sol de stellâ,
Rex de cellâ,
Virginalis sponsus de thalamo.

Fulgida Rachel
Placens Israel,
Quem Emmanuel,
Teste Gabriel,
Benedixit in mulieribus !

Aaron arida
Virga florida,
Nuce sapida,
Stirpe grvida
Nucem quam tulisti visceribus !

Tu fecunda caeli rore
Caelum claudis utero.
Tu fulgens amicta sole
Vertice stellifero,

Clarior sideribus,
Pauperibus irradia,
Draco jam praevaluit,
Convaluit injuria.

GUIDONIS ARRETINI MONACHI

Filia Sion,
Terram Babylon
Sternens, Gabaon
Arnon et Ammon!
Nulla dominetur iniquitas.

Spes humilium,
Fer auxilium,
Placa filium.
Post exilium
Cedat exactoris hostilitas.

Tuti sumus te tutante,
Virgo potestatis tantae,
Dei ligans omnipotentiam:
Desperatis
In peccatis
Natum natis
Placa gratis,
Meruisti enim tu gratiam.

HERMANNI CONTRACTI MONACHI

28. *Antiphona major de Beatâ Mariâ Virgine*

ALMA Redemptoris mater, quae pervia caeli
Porta manes et stella maris, succurre cadenti
Surgere qui curat populo. Tu quae genuisti
Naturâ mirante tuum sanctum genitorem,
Virgo prius ac posterius, Gabrielis ab ore
Sumens illud *Ave* peccatorum miserere.

29. *Antiphona major de Beatâ Mariâ
Virgine*

SALVE, Regina misericordiae,
Vita, dulcedo et spes nostra, salve!
Ad te clamamus exules filii Evae,
Ad te suspiramus gementes et flentes
In hac lacrimarum valle.
Eja ergo, O advocata nostra,
Illos tuos misericordes oculos ad nos converte,
Et Jesum, benedictum fructum ventris tui,
Nobis post hoc exilium ostende.
O clemens, O pia,
O dulcis Maria!

SANCTI PETRI DAMIANI

30. *De Beatâ Mariâ Virgine*

QUIS est hic
Qui pulsat ad ostium,
Noctis rumpens somnium?
Me vocat, O
Virginum pulcherrima,
Soror, conjunx,
Gemma splendidissima,
Cito surgens
Aperi, dulcissima.

Ego sum,
Summi Regis filius,
Primus et novissimus,

Qui de caelis
In has veni tenebras
Liberare
Captivorum animas,
Passus mortem
Et multas injurias.

Mox ego
 Dereliqui lectulum.
 Cucurri ad pessulum
 Ut dilecto
 Tota domus pateat,
 Et mens mea
 Planissime videat
 Quem videre
 Maxime desiderat.

At ille
 Jam inde transierat ;
 Ostium reliquerat.
 Quid ergo mi-
 serrima, quid facerem ?
 Lacrimando
 Sum secuta juvenem,
 Manûs cujus
 Plasmaverunt hominem.

Vigiles
 Urbis invenerunt me ;
 Exspoliaverunt me ;
 Abstulerunt
 Et dederunt pallium ;
 Cantaverunt

SANCTI PETRI DAMIANI

Mihi novum canticum
Quo in Regis
Inducar palatium.

31. *De gloriâ Paradisi*

AD perennis vitae fontem mens sitivit arida;
Claustra carnis praesto frangi clausa quaerit anima;
Gliscit, ambit, eluctatur exul frui patriâ.

Dum pressuris atque aerumnis se gemit obnoxiam,
Quam amisit dum deliquit contemplatur gloriam:
Praesens malum auget boni perdit memoriam.

Nam quis promat summae pacis quanta sit lactitia?
Ubi vivis margaritis surgunt aedificia,
Auro celsa micant tecta, radiant triclinia.

Solis gemmis pretiosis haec structura nectitur;
Auro mundo tamquam vitro urbis via sternitur;
Abest limus, deest simus, lues nulla cernitur.

Hiems horrens, aestas torrens, illic numquam
saeviunt;

Flos perpetuus rosarum ver agit perpetuum,
Candent lilia, rubescit crocus, sudat balsamum.

Virent prata, vernant sata, rivi mellis influunt;
Pigmentorum spirat odor, liquor et aromatum;
Pendent poma floridorum non lapsura nemorum.

Non alternat luna vices, sol vel cursus siderum;
Agnus est felicitis urbis lumen inocciduum;
Nox et tempus desunt ei, diem fert continuum.

Nam et sancti quique velut sol praeclarus rutilant;
Post triumphum coronati mutue conjubilant
Et prostrati pugnas hostis jam securi numerant.

Omni labe defaecati carnis bella nesciunt;

SANCTI PETRI DAMIANI

Caro facta spiritalis et mens unum sentiunt ;
Pace multâ perfruentes scandalum non perferunt.

Mutabilibus exuti repetunt originem,
Et praesentem veritatis contemplantur speciem :
Hinc vitalem vivi fontis hauriunt dulcedinem.

Inde statum semper idem existendi capiunt ;
Clari, vividi, jocundi, nullis patent casibus ;
Absunt morbi semper sanis, senectus juvenibus.
Hinc perenne tenent esse, nam transire transiit ;
Inde virent, vigent, florent : corruptela corrui ;
Immortalitatis vigor mortis jus absorbuit.

Qui scientem cuncta sciunt, quid nescire nequeunt :
Nam et pectoris arcana penetrant alterutrum :
Unum volunt, unum nolunt ; unitas est mentium.

Licet cuiquam sit diversum pro labore meritum,
Caritas hoc facit suum quod amat in altero ;
Proprium sic singulorum fit commune omnium.

Ubi corpus, illic jure congregantur aquilae :
Quo cum angelis et sanctae recreantur animae,
Uno pane vivunt cives utriusque patriae.

Avidi et semper pleni quod habent desiderant ;
Non satietas fastidit, neque fames cruciat :
Inhiantes semper edunt et edentes inhiant.

Novas semper harmonías vox melóda concrepat ;
Et in jubilum prolata mulcent aures organa :
Digna, per quem sunt victores, Regi dant praeconia.

Felix caeli quae praesentem Regem cernit anima
Et sub se spectat alterni orbis volvi machinam,
Solem, lunam et globosa bini cursûs sidera.

Christe, palma bellatorum, hoc in municipium
Introduc me post solutum militare cingulum :
Fac consortem donativi beatorum civium.

Praebe vires inexhausto laboranti proelio

SANCTI PETRI DAMIANI

Nec quietem post procinctum deneges emerito,
Teque merear potiri sine fine praemio.

ANONYMI GALLI

32. *De Incarnatione Domini*

ARTE mirâ, miro consilio
Quaerens ovem summus opilio,
Ut nos vocaret ab exilio,
Locutus est nobis in Filio :
Qui nostrae sortis unicam
Sine sorde tunicam
Pugnaturus induit,
Quam puellae texuit
Thalamo Paraclitus.

PETRI ABAELARDI

33. *Die Dominicâ ad Laudes*

ADVENIT' veritas,
Umbra praeteriit,
Post noctem claritas
Diei subiit,
Ad ortum rutilant
Superni luminis
Legis mysteria
Plena caliginis.

Nocturnum Moysi
Cedat praeconium ;

PETRI ABAELARDI

Diurnum congruit
Diei canticum.
Cum Christo prodeunt
Cuncta de latebris,
Nec locum deserit
Lux tanta tenebris.

Velamen exuunt
Figurae mysticae ;
Est in re veritas
Jam non in schemate ;
Promissa liquido
Complens prophetica
Iota vel apicem
Non sinit irrita.

Transacto flebili
De morte vespere
Cum vitâ redditur
Mane laetitiae :
Resurgit Dominus,
Apparent angeli,
Custodes fugiunt
Splendore territi.

Sanctorum plurimi
Qui jam dormierant,
Surgentis gloriam
Surgendo praedicant.
In testimonium
Surgentis Domini
Conscendunt mortui,
Descendunt angeli.

PETRI ABAELARDI

Perenni Domino
Perpes sit gloria,
Ex quo sunt, per quem sunt,
In quo sunt omnia.
Ex quo sunt, Pater est ;
Per quem sunt, Filius ;
In quo sunt, Patris et
Filii Spiritus.

34. *In Paschate Domini*

CHRISTIANI, plaudite,
Resurrexit Dominus,
Victo mortis principe
Christus imperat.
Victori occurrite,
Qui nos liberat.

Superato zabulo,
Resurrexit Dominus,
Spoliato barathro
Suos eruit ;
Stipatus angelico
Coetu rediit.

Fraus in hamo fallitur,
Resurrexit Dominus,
Quae dum carne vescitur
Circumposita,
Virtute transfigitur
Carni insitâ.

PETRI ABAELARDI

Captivitatis inferis,
 Resurrexit Dominus,
Ditatisque superis
 Caelum jubilat,
Hymnis, psalmis, canticis
 Terra resonat.

Deo Patri gloria,
 Resurrexit Dominus,
Salus et victoria
 Christo Domino,
Par honor per saecula
 Sit Spiritui.

35. *In Ascensione Domini*

IN montibus hic saliens
Venit colles transiliens,
 Sponsam vocat * de montis vertice,
 *Surge, soror, * et jam me sequere.*

Ad paternum palatium,
Ad patris scandens solium,
 Sponsae clamat, * *Dilecta, propera ;*
 *Sede mecum * in Patris dexterâ.*

Omnis turba te civium,
Te regnum manet patrium ;
 *Tuae tota * cum Patre curia*
 *Praesentiae * requirit gaudia.*

Quae regis sponsae congruant,
Quae reginae convenient,

PETRI ABAELARDI

*Hic intextas * ex auro cyclades
Cum purpuris * gemmatis indues.*

Sit Christo summo gloria,
Qui scandens super sidera
Cum Spiritu, * cum Patre, supera
Deus Unus * regit et infera.

36. *In Annuntiatione Beatae Mariae
Virginis*

MITTIT ad virginem
Non quemvis angelum
Sed fortitudinem
Suam, Archangelum,
Amator hominis :
Fortem expediat
Pro nobis nuntium,
Naturae faciat
Ut praejudicium
In partu virginis ;
Naturam superet
Natus Rex Glorïae :
Regnet et imperet
Et zyma scorïae
Tollat de medio ;
Superbientium
Terat fastigia,
Colla sublimium
Calcans vi propriâ,
Potens in proelio ;
Foras ejiciat

PETRI ABAELARDI

Mundanum principem
Matremque faciat
Secum participem
Patris imperii.

Exi qui mitteris,
Haec dona dissere,
Revela veteris
Velamen litterae
Virtute nuntii.

Accede, nuntiâ,
Dic *Ave* comminus,
Dic *Plena gratiâ*,
Dic *Tecum Dominus*,
Et dic *Ne timeas*

Virgo suscipiens
Dei depositum,
In quo perficias
Castum propositum
Et votum teneas.

Audit et suscipit
Puella nuntium ;
Credit et concipit
Et parit filium,
Sed admirabilem,

Consiliarium
Humani generis,
Et Deum fortium
Et patrem posteris
In fide stabilem ;

Cujus stabilitas
Nos reddat stabiles
Ne nos labilitas
Mundana labiles

PETRI ABAELARDI

Secum praecipitet ;
Sed dator veniae
Concessâ veniâ,
Per matrem gratiae
Obtentâ gratiâ,
In nobis habitet.

Qui nobis tribuat
Peccati veniam,
Reatûs diluat
Et donet patriam
In arce siderum.

37. *Sabbato ad Vesperas*

O QUANTA qualia
Sunt illa sabbata,
Quae semper celebrat
Superna curia !
Quae fessis requies,
Quae merces fortibus,
Cum erit omnia
Deus in omnibus !

Vere Jerusalem
Est illa civitas,
Cujus pax jugis est
Summa jucunditas ;
Ubi non praevenit
Rem desiderium
Nec desiderio
Minus est praemium.

PETRI ABAELARDI

Quis Rex, quae curia,
Quale palatium,
Quae pax, quae requies,
Quod illud gaudium,
Hujus participes
Exponant gloriae,
Si quantum sentiunt
Possunt exprimere

Nostrum est interim
Mentem erigere
Et totis patriam
Votis appetere,
Et ad Jerusalem
A Babyloniâ
Post longa regredi
Tandem exsilia.

Illic, molestiis
Finitis omnibus,
Securi cantica
Sion cantabimus,
Et juges gratias
De donis gratiae
Beata referet
Plebs tibi, Domine.

Illic ex Sabbato
Succedet Sabbatum ;
Perpes laetitia
Sabbatizantium ;
Nec ineffabiles
Cessabunt jubili,

PETRI ABAELARDI

Quos decantabimus
Et nos et angeli.

Perenni Domino
Perpes sit gloria,
Ex quo sunt, per quem sunt,
In quo sunt omnia.
Ex quo sunt, Pater est ;
Per quem sunt, Filius ;
In quo sunt, Patris et
Filii Spiritus.

38.

In Parasceve Domini

In III Nocturno

SOLUS ad victimam
Procedis, Domine,
Morti te offerens
Quam venis tollere :
Quid nos miserrimi
Possumus dicere
Qui quae commisimus
Scimus te luere ?

Nostra sunt, Domine,
Nostra sunt crimina :
Quid tua criminum
Facis supplicia ?
Quibus sic compati
Fac nostra pectora,
Ut vel compassio
Digna sit veniâ.

PETRI ABAELARDI

Nox ista flebilis
Praesensque triduum
Quod demorabitur
Fletûs sit vesperum ;
Donec laetitiae
Mane gratissimum
Surgente Domino
Sit maestis redditum.

Tu tibi compati
Sic fac nos, Domine,
Tuae participes
Ut simus gloriae ;
Sic praesens triduum
In luctu ducere
Ut risum tribuas
Paschalis gratiae.

VENERABILIS PETRI CLUNIACENSIS

39. *Prosa in Nativitate Domini*

CAELUM, gaude, terra, plaude ;
Nemo mutus sit a laude.
Ad antiquam originem
Redit homo per virginem.
Virgo Deum est enixa,
Unde vetus perit rixa :
Perit vetus discordia,
Succedit pax et gloria.
Tunc de caeno surgit reus
Cum in feno jacet Deus ;

VENERABILIS PETRI CLUNIACENSIS

Tunc vile celat stabulum
Caelestis escae pabulum.

Nutrit virgo Creatorem
Ex se factum Redemptorem ;
Latet in pueritiâ
Divina sapientia.

Lac stillant matris ubera,
Lac fundunt Nati viscera,
Dum gratiae dulcedinem
Per assumptum dat hominem.

Ergo dulci melodiâ
Personemus, O Maria,
Religiosis vocibus
Et clamosis affectibus :

*Salve, virgo benedicta,
Quae fugasti maledicta ;
Salve, mater Altissimi,
Agni sponsa mitissimi.*

*Tu serpentem evicisti,
Cujus caput contrivisti
Cum Deus ex te genitus
Ejus fuit interitus.*

*Tu caelorum imperatrix,
Tu terrarum reparatrix,
Ad quam suspirant homines,
Quam nequam tremunt daemones ;*

*Tu fenestra, porta, vellus,
Aula, domus, templum, tellus,
Virginitatis lilium
Et rosa per martyrium ;*

*Hortus clausus, fons hortorum
Sordes lavans peccatorum,
Inquinatos purificans*

VENERABILIS PETRI CLUNIACENSIS

*Et mortuos vivificans ;
Dominatrix angelorum,
Spes post Deum saeculorum,
Regis reclinatorium
Et Deitatis solium ;
Stella fulgens Orientis
Umbras fugans Occidentis,
Aurora solis praevia
Et dies noctis nescia ;
Parens nostri tu Parentis
Et genetrix nos gignentis,
Piae matris fiduciâ
Natos Patri conciliâ.
Orâ, mater, Deum natum
Nostrum solvat ut reatum,
Et post concessam veniam
Det gratiam et gloriam.*

SANCTAE HILDEGARDIS

40. *Sequentia de Spiritu Sancto*

O IGNIS Spiritûs Paracliti,
Vita vitae omnis creaturae,
Sanctus es vivificando formas,
Sanctus es ungendo periculose fractos,
Sanctus es tergendo foetida vulnera !
O spiraculum sanctitatis !
O ignis caritatis !
O dulcis gustus in pectoribus,
Et infusio cordium in bono odore virtutum !
O fons purissimus,

SANCTAE HILDEGARDIS

In quo consideratur
Quod Deus alienos colligit
Et perditos requirit !

O lorica vitae
Et spes compaginis membrorum omnium,
O cingulum honestatis,
Salvâ beatos !

Custodi eos qui carcerati sunt ab Inimico,
Et solve ligatos quos divina vis salvare vult.

O iter fortissimum
Quod penetravit omnia
In altissimis
Et in terrenis
Et in omnibus abyssis,
Tu omnes componis et colligis.

De te nubes fluunt,
Aether volat,
Lapides humorem habent,
Aquae rivulos educunt,
Et terra viriditatem sudat.

Tu etiam semper educis doctos
Per inspirationem sapientiae laetificatos.

Unde laus tibi sit,
Qui es sonus laudis
Et gaudium vitae,
Spes et honor fortissimus,
Dans praemia lucis.

BERNARDI MORLANENSIS

41. *Rhythmus II e Mariali vulgo dictus
Regis Casimiri hymnus*

OMNI die dic Mariae,
Mea, laudes, anima ;
Ejus festa, ejus gesta
Cole splendidissima.

Contemplare et mirare
Ejus celsitudinem ;
Dic felicem Genitricem,
Dic beatam Virginem.

Ipsam cole ut de mole
Criminum te liberet ;
Hanc appella ne procella
Vitiorum superet.

Haec persona nobis bona
Contulit caelestia ;
Haec regina nos divinâ
Illustravit gratiâ.

Lingua mea, dic tropaea
Virginis puerperae,
Quae inflictum maledictum
Miro transfert genere.

Sine fine dic reginae
Mundi laudum cantica ;
Ejus bona semper sonâ,
Semper illam praedica.

Omnes mei sensus, ei
Personate gloriam ;
Frequentate tam beatae
Virginis memoriam.

Nullus certe tam disertae
Extat eloquentiae

BERNARDI MORLANENSIS

Qui condignos promat hymnos
Ejus excellentiae.

Omnes laudent, unde gaudent,
Matrem Dei Virginem,
Nullus fingat quod attingat
Ejus celsitudinem.

Nemo dicet quantum licet
Laudans ejus merita
Cujus cuncta sunt creata
Dicioni subdita ;

Sed necesse, quod prodesse
Constat piis mentibus,
Ut intendam et impendam
Me ipsius laudibus.

Quamvis sciam quod Mariam
Nemo dignê praedicet,
Tamen vanus et insanus
Est qui illam reticet,

Cujus vita erudita
Disciplinâ caelicâ
Argumenta et figmenta
Destruxit haeretica ;

Cujus mores tamquam flores
Exornant Ecclesiam,
Actiones et sermones
Miram praestant gratiam.

Evae crimen nobis limen
Paradisi clauserat ;
Haec dum credit et oboedit
Caeli claustra reserat.

Propter Evam homo saevam
Accepit sententiam :
Per Mariam habet viam

BERNARDI MORLANENSIS

Quae ducit ad patriam.
Haec amanda et laudanda
Cunctis specialiter ;
Venerari et precari
Decet illam jugiter.
Ipsam posco quam cognosco
Posse prorsus omnia,
Ut evellat et repellat
Quaecumque sunt noxia.
Ipsa donet ut, quod monet
Ejus Natus, faciam ;
Ut finitâ carnis vitâ
Laetus hunc aspiciam.

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

42. *In Assumptione Beatae Mariae Virginis*

AVE, Virgo singularis,
Mater nostri Salutaris,
Quae vocaris *Stella Maris*,
Stella non erratica :
Nos in hujus vitae mari
Non permitte naufragari,
Sed pro nobis Salutari
Tuo semper supplica.

Saevit mare, fremunt venti,
Fluctûs surgunt turbulenti,
Navis currit, sed currenti
Tot occurrunt obvia ;
Hic sirenes voluptatis,

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Draco, canes, cum piratis,
Mortem paene desperatis
Haec intentant omnia.

Post abyssos nunc ad caelum
Furens unda fert phaselum;
Nutat mâlus, fluit velum,
Nautae cessat opera;
Contabescit in his malis
Homo noster animalis:
Tu nos, mater spiritalis,
Pereuntes liberâ.

Tu, perfusa caeli rore,
Castitatis salvo flore,
Novum florem novo more
Protulisti saeculo.
Verbum Patri coaequale
Corpus intrans virginale
Fit pro nobis corporale
Sub ventris umbraculo.

Te praevidit et elegit
Qui potenter cuncta regit,
Nec pudoris claustra fregit
Sacra replens viscera;
Nec pressuram, nec dolorem,
Contra primae matris morem,
Pariendo Salvatorem
Sensisti, puerpera!

O Maria, pro tuorum
Dignitate meritorum,

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Supra choros angelorum
 Sublimaris unice :
Felix dies hodierna
Quâ conscendis ad superna !
Pietate tu maternâ
 Nos in imo respice.

Radix sancta, radix viva,
Flos, et vitis, et oliva,
Quam nulla vis insitiva
 Juvit ut fructificet ;
Lampas soli, splendor poli,
Qui splendore praees soli,
Nos assigna tuae proli,
 Ne districte judicet.

In conspectu summi Regis,
Sit pusilli memor gregis
Qui transgressor datae legis
 Praesumit de veniâ :
Judex mitis et benignus,
Judex jugi laude dignus
Reis spei dedit pignus,
 Crucis factus hostia.

Jesu, sacri ventris fructus,
Nobis inter mundi fluctûs
Sis via, dux, et conductus
 Liber ad caelestia :
Tene clavum, rege navem,
Tu procellam seda gravem,
Portum nobis da suavem
 Pro tuâ clementiâ.

43.

De Beatâ Virgine

In tempore Nativitatis Domini

ANTE torum virginalem
Hymnum dicat spiritalem
Per orbem Ecclesia,
In quo jacet,
Sicut placet,
Verbum Patris,
Suae matris
Salvâ pudicitia.
Per hoc Verbum incarnatum,
Genus Adae reparatum
Redit ad caelestia.

Fide duce inquiratur,
Diligenti referatur
Studio per singula
Quid de Matre praedicetur,
Quid de Verbo recitetur
Per vatum oracula.

Isaias loquitur :
Virga Jesse oritur ;
Surget flos de virgulâ !
Virga notat Virginem
Et flos Deum-hominem
Reparantem saecula.

Daniel, dic clarâ fronte :
Hic abscissus est de monte
Lapis frangens statuam.
Mons est Virgo, lapis Verbum

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Destruens regnum superbum
Per legem perpetuam.

Manu fortis qui praedicit,
Qui Goliath fortem vicit
In fundâ et lapide,
Fide bellâ superavit,
Pressit hostes, vires stravit
David gentis perfidæ.

Funda caro, Verbum lapis ;
Si quod dico nondum sapiâ
Crede tamen omnia.
Jam de terrâ Veritas
Orta est, nec castitas
Incurrit contagia.

O quam sanctus partus iste
In quo nihil fuit triste,
Immo plenus gaudio !
Praeter morem hic est partus ;
Nullus dolor gravat artûs
Virginis de Filio.

Obumbravit
Et sacravit
Partum illum
Tam tranquillum
Plenitudo gratiæ,
Ut exiret
Et prodiret
Homo magnus,
Verus Agnus
Geminae substantiæ.

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Ad delenda mortis jura,
Carnis nostrae cum naturâ,
Intra claustra latet pura
 Genetricis Mariae.
Ortus Christi pacem donat ;
Puer jacet, et coronat
Mansuetos, ut deponat
 Filios superbiae.

Gratiâ illuminati,
Ad praesepe Regis nati,
Qui verba libri signati
 Solus potest legere,
Canticum novum cantemus,
Virginis partum laudemus,
Novum ducem adoremus
 Qui nos venit quaerere.

Ergo, nostri reformator,
Esto nostri miserator,
Christe Pater, quos salvasti,
Quorum mentes tu signasti
 Vultûs tui lumine,
Ut ad regnum perducamur,
Quod futurum praestolamur,
Et laetemur tuae pacis
Quando bonus benefacis
 De beatitudine.

44.

De Sanctâ Agnete

ANIMEMUR ad agonem,
Recolentes passionem

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Gloriosae virginis :
Contrectantes sacrum florem,
Respiremus ad odorem
Respersae dulcedinis.

Pulchra, prudens et illustris,
Jam duobus Agnes lustris
Addebat triennium :
Proles amat hanc praefecti,
Sed ad ejus virgo flecti
Respuit arbitrium.

Mira vis fidei,
Mira virginitas,
Mira virginei
Cordis integritas !
Sic Dei Filius
Nutu mirabili
Se mirabilius
Prodit in fragili.

Languet amans, cubat lecto,
Languor notus fit praefecto ;
Maturat remedia.
Offert multa, spondet plura
Periturus peritura,
Sed vilescunt omnia.

Nudam prostituit
Praeses flagitiis,
Quam Christus induit
Comarum fimbriis
Stolâque caelesti.

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Caelestis nuntius
Assistit propius ;
Cella libidinis
Fit locus luminis :
Turbantur incesti.

Caecus amans indignatur,
Et irrumpens praefocatur
A maligno spiritu.
Luget pater, lugent cuncti,
Roma flevit pro defuncti
Juvenis interitu.

Suscitatur ab Agnete ;
Turba fremit indiscrete ;
Rogum parant virgini :
Rogus ardens reos urit,
In furentes flamma furit,
Dans honorem numini.

Grates agens Salvatori,
Guttur offert haec lictori ;
Nec ad horam timet mori,
Puritatis conscia.
Agnes, Agni salutaris
Stans ad dextram gloriaris,
Et parentes consolaris,
Invitans ad gaudia.

Ne te flerent ut defunctam,
Jam caelesti Sponso junctam,
His, sub agni formâ, suam
Revelavit atque tuam

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Virginalem gloriam ;
Nos ab Agno salutari
Non permitte separari,
Cui te totam consecrasti,
Cujus ope tu curasti
Nobilem Constantiam.

Vas electum, vas honoris,
Incorrupti flos odoris,
Angelorum grata choris,
Honestatis et pudoris
Formam praebes saeculo.
Palmâ fruens triumphali,
Flore vernans virginali,
Nos indignos speciali
Fac sanctorum generali
Vel subscribi titulo.

45. *In Nativitate Domini*

IN natale Salvatoris
Angelorum nostra choris
Succinat conditio :
Harmonia diversorum
Sed in unum redactorum
Dulcis est connexio.

Felix dies hodiernus,
In quo Patri coaeternus
Nascitur ex Virgine !
Felix dies et jucundus !
Illustrari gaudet mundus
Veri solis lumine.

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Ne periret homo reus,
Redemptorem misit Deus,
Pater unigenitum ;
Visitavit quos amavit
Nosque vitae revocavit
Gratia, non meritum.

Infinitus et immensus
Quem non capit ullus sensus
Nec locorum spatia,
Ex aeterno temporalis,
Ex immenso fit localis,
Ut restauret omnia !

Non peccatum, sed peccati
Formam sumens, vetustati
Nostrae se contemperat :
Immortalis se mortali,
Spiritalis corporali,
Ut natura conferat.

Sic concurrunt in personae
Singularis unione
Verbum, caro, spiritus,
Ut natura non mutetur,
Nec persona geminetur,
Sed sit una penitus.

Tantae rei sacramentum
Latet hostem fraudulentum ;
Fallitur malitia.
Caecus hostis non praesagit
Quod sub nube carnis agit
Dei sapientia.

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Hujus nodum sacramenti
Non subtilis argumenti
Solvit inquisitio.
Modum nosse non est meum ;
Scio tamen posse Deum
Quod non capit ratio.

Quam subtile Dei consilium !
Quam sublime rei mysterium !
Virga florem,
Vellus rorem,
Virgo profert filium.

Nec pudorem laesit conceptio,
Nec virorem floris emissio ;
Concipiens
Et pariens
Comparatur lilio.

O Maria, stella maris,
Post Deum spes singularis
Naufragantis saeculi,
Vide quam nos fraudulenter,
Quam nos vexant violenter,
Tot et tales aemuli.

Per te virtus nobis detur,
Per te, mater, exturbetur
Daemonum superbia ;
Tuae proli nos commenda,
Ne nos brevis sed tremenda
Ferat sententia.

Jesu, noster salutaris,
 Qui prudenter operaris
 Salutis mysterium,
 His qui colunt hunc natalem
 Da salutem temporalem,
 Da perenne gaudium !

46. *In Conversione Sancti Pauli*

JUBILEMUS Salvatori
 Qui spem dedit peccatori
 Consequendi veniam,
 Quando Saulum increpavit
 Et conversum revocavit
 Ad matrem Ecclesiam.

Saulus, caedis et minarum
 Spirans adhuc cruentarum
 In Christi discipulos,
 Impetravit ut ligaret,
 Et ligatos cruciaret,
 Crucifixi famulos.

Quem in viâ Christus stravit,
 Increpatum excaecavit
 Lucis suae radio ;
 Qui consurgens de arenâ,
 Manu tractus alienâ,
 Clauditur hospitio.

Flet, jejunat, orat, credit,
 Baptizatur ; lumen redit ;

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

In Paulum convertitur
Saulus praedo nostri gregis ;
Paulus praeco nostrae legis
Sic in Paulum vertitur.

Ergo, Paule, doctor gentis,
Vas electum, nostrae mentis
Tenebras illumina,
Et per tuam nobis precem
Praesta vitam, atque necem
Aeternam elimina.

47. *In Inventione Sanctae Crucis*

LAUDES Crucis attollamus
Nos qui Crucis exultamus
Speciali gloriâ :
Nam in Cruce triumphamus,
Hostem ferum superamus
Vitali victoriâ.

Dulce melos
Tangat caelos !
Dulce lignum
Dulci dignum
Credimus melodiâ :
Voci vita non discordet ;
Cum vox vitam non remordet,
Dulcis est symphonia.

Servi Crucis Crucem laudent,
Per quam Crucem sibi gaudent

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Vitae dari munera.
Dicant omnes et dicant singuli :
Ave salus totius saeculi,
Arbor salutifera !

O quam felix, quam praeclara
Fuit haec salutis ara,
Rubens Agni sanguine,
Agni sine maculâ,
Qui mundavit saecula
Ab antiquo crimine !

Haec est scala peccatorum,
Per quam Christus, rex caelorum,
Ad se traxit omnia ;
Forma cujus hoc ostendit
Quae terrarum comprehendit
Quattuor confinia.

Non sunt nova sacramenta,
Non recenter est inventa
Crucis haec religio :
Ista dulces aquas fecit ;
Per hanc silex aquas jecit
Moÿsis officio.

Nulla salus est in domo,
Nisi cruce munit homo
Superliminaria :
Neque sensit gladium,
Nec amisit filium,
Quisquis egit talia.

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Ligna legens in Sareptâ
Spem salutis est adepta
Pauper muliercula :
Sine lignis fidei
Nec lecythus olei
Valet, nec farinula.

In Scripturis
Sub figuris
Ista latent,
Sed jam patent
Crucis beneficia ;
Reges credunt,
Hostes cedunt ;
Solâ cruce,
Christo duce,
Unus fugat milia.

Roma naves universas
In profundum vidit mersas
Unâ cum Maxentio :
Fusi Thraces, caesi Persae,
Sed et partis dux adversae
Victus ab Heraclio.

Ista suos fortiores
Semper facit et victores ;
Morbos sanat et languores,
Reprimit daemonia ;
Dat captivis libertatem,
Vitae confert novitatem,
Ad antiquam dignitatem
Crux reduxit omnia.

O Crux, lignum triumphale,
 Vera mundi salus, vale!
 Inter ligna nullum tale
 Fronde, flore, germine;
 Medicina Christiana,
 Salva sanos, aegros sana:
 Quod non valet vis humana
 Fit in tuo nomine.

Assistentes Crucis laudi,
 Consecrator Crucis, audi,
 Atque servos tuae Crucis,
 Post hanc vitam, verae lucis
 Transfer ad palatia;
 Quos tormento vis servire,
 Fac tormenta non sentire;
 Sed cum dies erit irac,
 Confer nobis et largire
 Sempiterna gaudia.

48. *In Festo S. Michaelis et Omnium
 Angelorum*

LAUS erumpat ex affectu!
 Psallat chorus in conspectu
 Supernorum civium!
 Laus jucunda, laus decora,
 Quando laudi concanora
 Puritas est cordium.

Michaellem cuncti laudent
 Nec ab hujus se defraudent

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Diei laetitiâ.
Felix dies qua sanctorum
Recensetur angelorum
Solemnis victoria !

Draco vetus exturbatur
Et draconis effugatur
Inimica legio ;
Exturbatus est turbator
Et projectus accusator
A caeli fastigio.

Sub tutelâ Michaelis
Pax in terrâ, pax in caelis,
Laus et jubilatio ;
Cum fit potens hic virtute,
Pro communi stans salute,
Triumphat in proelio.

Suggestor sceleris,
Pulsus a superis,
Per hujus aëris
Oberrat spatia ;
Dolis invigilat,
Virus insibilat,
Sed hunc adnihilat
Praesens custodia.

Tres distinctae hierarchiae
Jugi vacant theoriae
Jugique psalterio,
Nec obsistit theoria
Sive jugis harmonia
Jugi ministerio.

O quam mirae caritatis
 Est supernae civitatis
 Ter terna distinctio,
 Quae nos amat et tuetur,
 Ut ex nobis restauretur
 Ejus diminutio!

Sicut sunt hominum
 Diversae gratiae,
 Sic erunt ordinum
 Distinctae gloriae
 Justis in praemio;
 Solis est alia
 Quam lunae dignitas,
 Stellarum varia
 Relucet claritas:
 Sic resurrectio.

Vetus homo novitati,
 Se terrestris puritati
 Conformet caelestium;
 Coaequalis his futurus,
 Licet nondum plene purus,
 Spe praesumat praemium.

Ut ab ipsis adjuvemur,
 Hos devote veneremur
 Instantes obsequio;
 Deo nos conciliat
 Angelisque sociat
 Sincera devotio.

De secretis reticentes
 Interim caelestibus,

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Erigamus puras mentes
In caelum cum manibus,

Ut superna nos dignetur
Cohaeredes curia,
Et divina collaudetur
Ab utrisque gratia.

Capiti sit gloria
Membrisque concordia!

49. *In Festo SS. Petri et Pauli*

LUX est ista triumphalis
Forma lucis aeternalis
Et exemplar gloriae :
Dies felix, dies laeta,
In quo Petrus fit athleta
Solemnis victoriae !

Hic ignotus, simplex, egens,
Quaerit, hami sorte degens,
Vivendi commercium :
Indigenti, sed fideli
Committuntur claves caeli,
Pastoris officium.

Nam in mari rete locat,
Sed a mari Christus vocat
Et vocantem sequitur :
Remum calcat, rete spernens ;
Navem linquit, Christum cernens,
Cujus verbo pascitur.

Novae remus speciei,
 Rete novum datur ei,
 Forma navis alia ;
 Nam fit remus caeli clavis,
 Rete verbum, Petri navis
 Praesens est Ecclesia :

Quam concidunt maris fluctûs,
 Hujus mundi juges luctûs,
 Terror et tristitia ;
 Quae conformat lupos agnis
 Et pusilla jungens magnis
 Mactat animalia.

Hic est pastor sacri gregis,
 Hic archivus summi Regis,
 Hic piscator hominum ;
 Super aquas maris pergit,
 Vacillantem mare mergit,
 Sed clamat ad Dominum.

Novum nomen promeretur
 Petrus Petram, dum fatetur
 Vivi Dei Filium.
 Sana fides, vox fidelis,
 Non ex carne, sed e caelis
 Manat hoc mysterium.

Claves duae Petro dantur :
 Clavis una, quâ librantur
 Meritorum pondera ;
 Et secunda, potestatis,
 Sontes ligans, liberatis
 Iter dans ad aethera.

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Ter negato quem dilexit,
Flevit, cum ut respexit
 Salus paenitentium:
Est baptismus animarum
Dulcis rivus lacrimarum
 Piumque suspirium.

Quid est, homo, quod superbis?
Stare putas in acerbis
 Hujus vitae casibus?
Ne praesumas, Petrus ruit;
Ne diffidas, Petrus luit
 Noxam cum singultibus.

Cum consorte maesti tori
Justâ morte meret mori
 Ananias mentiens;
Verbo vitae datâ vitâ,
Surgit lecto mox Tabitha
 Petri manum sentiens.

Carcer claudit datum poenis;
Membra rigent in catenis,
 Herodis imperio;
Ferri rigor emollescit,
Claustra patent, custos nescit,
 Misso caeli nuntio.

Mundi caput, fontem mali,
Peste plenam criminali,
Romam intrat spiritali
 Petrus cinctus gladio.
Triumphando mortis ducem,

Reddit caecis vitae lucem,
Et Neronis diram crucem
Paulo spernit socio.

Simon magus debacchatur,
Alta petit, praeceps datur ;
Paulus ense trucidatur,
Petrus ligno figitur ;
Sic auditor praeceptorem,
Sic dilectus dilectorem,
Sic redemptus redemptorem
Poenâ crucis sequitur.

Nos electos de sagenâ,
Petre, trahe ad amoena
Celsa Syon, ubi cena
Veri Agni visitur,
Ubi salus, ubi quies,
Expers noctis ubi dies ;
Ubi deus, homo, fies,
Ubi semper vivitur !

50. *In Nativitate Domini*

NATO nobis Salvatore
Celebremus cum honore
Diem natalicium,
Nobis natus, nobis datur,
Et nobiscum conversatur
Lux et salus gentium.

Eva prius interemit,
Sed Salvator nos redemit

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Carnis suae merito.
Prima parens nobis luctum,
Sed Maria vitae fructum
Protulit cum gaudio.

Negligentes non neglexit,
Sed ex alto nos prospexit
Pater mittens Filium ;
Praesens mundo, sed absconsus,
De secreto tanquam sponsus
Prodiit in publicum.

Gigas velox, gigas fortis,
Gigas nostrae victor mortis,
Accinctus potentiâ,
Ad currendam venit viam,
Complens in se Prophetiam
Et Legis mysteria.

Jesu, nostra salutaris
Medicina, singularis
Nostra pax et gloria,
Quia servis redimendis
Tam decenter condescendis,
Te collaudant omnia !

51. *De S. Mariâ Magdalenâ*

MANE, primâ Sabbati,
Surgens Filius Dei,
Nostra spes et gloria,
Victo rege sceleris,

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Rediit ab inferis
Cum summâ victoriâ,
Cujus resurrectio
Omni plena gaudio
Consolatur omnia.

Resurgentis itaque
Maria Magdalene
Facta est praenuntia ;
Ferens Christi fratribus,
Ejus morte tristibus,
Expectata gaudia.

O beati oculi,
Quibus Regem saeculi,
Morte jam depositâ,
Prima est intuita !
Haec est illa femina,
Cujus cuncta crimina
Ad Christi vestigia
Ejus lavit gratia.

Quae dum plorat
Et mens orat,
Facto clamat
Quod cor amat
Jesum super omnia ;
Non ignorat
Quem adorat,
Quid precetur ;
Sed deletur
Quod mens timet conscia.

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

O Maria,
Mater pia,
Stella maris
Appellaris
Operum per merita ;
Matri Christi
Coequata,
Dum fuisti
Sic vocata,
Sed honore subdita.

Illa enim fuit porta,
Per quam mundo lux est orta ;
Haec resurgentis nuntia
Mundum replet laetitiâ.

Illa mundi imperatrix,
Ista beata peccatrix,
Laetitiae primordia
Fuderunt in Ecclesiâ.

O Maria Magdalena,
Audi vota laude plena,
Apud Christum
Chorum istum
Clementer conciliâ,
Ut fons summae pietatis,
Qui te lavit a peccatis,
Servos suos
Atque tuos
Mundet, datâ veniâ.
Hoc det ejus gratia.

52. *Hymnus Paschalis in Dominicâ
Resurrectionis*

MUNDI renovatio
Nova parit gaudia ;
Resurgenti Domino
Conresurgunt omnia.
Elementa serviunt,
Et auctoris sentiunt
Quanta sit potentia.

Ignis volat mobilis,
Et aer volubilis,
Fluit aqua labilis,
Terra manet stabilis :
Alta petunt levia,
Centrum tenent gravia,
Renovantur omnia.

Caelum fit serenius,
Et mare tranquillius ;
Spirat aura mitius,
Vallis nostra floruit.
Revirescunt arida,
Recalescunt frigida,
Postquam ver intepuit.

Gelu mortis solvitur,
Princeps mundi fallitur,
Et ejus destruitur
In nobis imperium ;
Dum tenere voluit
In quo nihil habuit,
Jus amisit proprium.

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Vita Mortem superat ;
Homo jam recuperat
Quod prius amiserat
Paradisi gaudium :
Viam praebet facilem,
Cherubim versatilem
Amovendo gladium.

Christus caelos reserat
Et captivos liberat
Quos culpa ligaverat
Sub mortis interitu.
Pro tali victoriâ
Patri, Proli gloria
Sit cum Sancto Spiritu !

53. *De Beatâ Mariâ Virgine*

O MARIA, stella maris,
Pietate singularis,
Pietatis oculo
Nos digneris intueri ;
Ne cuncteris misereri
Naufraganti saeculo.

In hac valle lacrimarum
Nihil dulce, nihil carum,
Suspecta sunt omnia :
Quid hic nobis erit tutum,
Cum nec ipsa vel virtutum
Tuta sit victoria ?

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Caro nobis adversatur,
Mundus carni suffragatur
In nostram perniciem ;
Hostis instat nos infestans,
Nunc se palam manifestans,
Nunc occultans rabiem.

Et peccamus, et punimur,
Et diversis irretimur
Laqueis venantium ;
O Maria, mater Dei,
Tu post Deum summa spei,
Tu dulce refugium ;

Tot et tantis irretiti,
Non valemus his reniti
Nec vi, nec industriâ :
Consolatrix miserorum,
Suscitatrix mortuorum,
Mortis rumpe retia.

Intendentes tuae laudi,
Nos attende, nos exaudi,
Nos a morte liberâ :
Quae post Christum prima sedes,
Inter Christi cohaeredes
Christo nos annumera.

Jesu, mitis et benigne,
Cujus nomen est insigne,
Dulce, salutiferum,
Munus nobis da salutis
In defectu constitutis,
Plenitudo munerum.

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Pater, Fili, Consolator,
Unus Deus, unus dator
Septiformis gratiae,
Solo nutu pietatis,
Fac nos simplae Trinitatis
Post spem frui specie!

54. *In Annuntiatione Beatae Mariae Virginis*

PARANYMPHUS * salutat virginem,
Novi partûs * assignans ordinem:

*En, inquit, concipies
Parvulumque paries,
Nec pudoris senties
Laesionem.*

Jam praeventa gratiâ,
Sed de modo dubia,
Quaerit rei nescia
Rationem.

O Maria, ne formides;
Praebe fidem, quia fides
Potens in hoc opere.
O Maria, sis segura,
Nutu Dei paritura
Sine viri foedere.

Verbum carni jungitur
Virginis in utero,
Nec natura tollitur
Unius ab altero.

O felix novitas !
 O mira dignatio !
 Contracta Deitas
 Jacet in praesepio.

O Puer sapiens !
 O Verbum vagiens !
 O majestas humilis !
 Nos juva, nos rege,
 Nos Verbo protége,
 Nobis carne similis !

O Maria, mater Dei,
 Spe respirant in te rei,
 Tu post Deum nostrae spei
 Salus et fiducia.
 Jesu pie, Jesu fortis,
 Jesu nostrae dux cohortis,
 Fac nos esse tuae sortis
 In gloriâ,
 Tuae matris gratiâ.

55.

In Nativitate Domini

POTESTATE, non naturâ,
 Fit Creator creatura,
 Reportetur ut factura
 Factoris in gloriâ.
 Praedicatus per prophetas,
 Quem non capit locus, aetas,
 Nostrae sortis intrat metas,
 Non relinquens propria.

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Castitatis in tenorem,
Plasma gignit plasmatorem,
Virgo parit amatorem,
Lactat patrem filia.
Argumentum geniturae
Hujus nescit jus naturae ;
Suae legis fracto jure,
Stupet de potentiâ.

Caelum terris inclinatur,
Homo-Deus adunatur ;
Adunato famulatur
Caelestis familia.
Rex sacerdos consecratur
Generalis, quod monstratur
Cum pax terris nuntiatur
Et in altis gloria.

Causam quaeris, modum rei ?
Causa prius omnes rei ;
Modus justum velle Dei,
Sed conditum gratiâ.
O quam dulce condimentum,
Nobis mutans in pigmentum
Cum aceto fel cruentum
Degustante Messiâ !
O salubre sacramentum,
Quod nos ponit in jumentum,
Plagis nostris dans unguentum,
Ille de Samariâ !

Ille alter Eliseus,
Reputatus homo reus,

Suscitavit homo-Deus
 Sunamitis puerum.
 Hic est gigas currens fortis,
 Qui, destructâ lege mortis,
 Ad amoena primae sortis
 Ovem fert in humerum.
 Vivit, regnat Deus-homo,
 Trahens Orco lapsum pomo ;
 Caelo tractus gaudet homo
 Denum complens numerum.

Patris mater, meta vatum,
 Orâ Patrem, jube natum,
 Nos ut ducat ad hunc statum
 Plenum pace, gloriâ,
 Quo refecti
 Visu Dei
 Cantemus Alleluia.
 —Amen dicant omnia !

56.

In Pentecoste

QUI procedis ab utroque,
 Genitore Genitoque
 Pariter, Paraclite,
 Redde linguas eloquentes,
 Fac ferventes
 In te mentes
 Flammâ tuâ divite.

Amor Patris Filiique,
 Par amborum et utrique

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Compar et consimilis,
Cuncta ~~ren~~les, cuncta foves,
Astra regís, caelum moves,
Permanens immobilis.

Lumen carum,
Lumen clarum,
Internarum
Tenebrarum
Effugas caliginem;
Per te mundi sunt mandati;
Tu peccatum, tu peccati
Destruis rubiginem.

Veritatem notam facis
Et ostendis viam pacis
Et iter justitiae.
Perversorum
Corda vitas,
Et bonorum
Corda ditas
Munere scientiae.

Te docente
Nil obscurum,
Te praesente
Nil impurum;
Sub tuâ praesentiâ
Gloriatur mens jucunda;
Per te laeta, per te munda
Gaudet conscientia.

Tu commutas elementa;
Per te suam sacramenta

Habent efficaciam :
 Tu nocivam vim repellis,
 Tu confutas et refellis
 Hostium nequitiam.

Quando venis,
 Corda lenis ;
 Quando subis,
 Atræ nubis
 Effugit obscuritas ;
 Sacer ignis,
 Pectus ignis ;
 Non comburis,
 Sed a curis
 Purgas, quando visitas

Mentes prius imperitas
 Et sopitas
 Et oblitas
 Erudis et excitas.
 Foves linguas, formas sonum ;
 Cor ad bonum
 Facit pronum
 A te data caritas.

O juvamen
 Oppressorum,
 O solamen
 Miserorum,
 Pauperum refugium,
 Da contemptum terrenorum ;
 Ad amorem supernorum
 Trahe desiderium !

Consolator
 Et fundator,
 Habitor
 Et amator
 Cordium humilium,
 Pelle mala, terge sordes,
 Et discordes
 Fac concordēs,
 Et affer praesidium.

Tu qui quondam visitasti,
 Docuisti, confortasti
 Timentes discipulos,
 Visitare nos digneris ;
 Nos, si placet, consoleris
 Et credentes populos.

Par majestas
 Personarum,
 Par potestas
 Est earum,
 Et communis Deitas :
 Tu, procedens a duobus,
 Coaequalis es ambobus ;
 In nullo disparitas.

Quia tantus es et talis
 Quantus Pater est et qualis,
 Servorum humilitas
 Deo Patri, Filioque
 Redemptori, Tibi quoque
 Laudes reddat debitas.

57. *Hymnus Paschalis in Resurrectione
Domini*

SALVE, dies * dierum gloria,
Dies felix, * Christi victoria,
Dies digna * jugi laetitiâ,
Dies prima!
Lux divina * caecis irradiat,
In quâ Christus * infernum spoliât,
Mortem vincit * et reconciliat
Summis ima.

Sempiterni * Regis sententia
Sub peccato * conclusit omnia.
Ut infirmis * superna gratia
Subveniret,
Dei virtus * et sapientia
Temperavit * iram clementiâ
Cum jam mundus * in praecipitia
Totus iret.

Insultabat * nostrae miseriae,
Vetus hostis, * auctor malitiae,
Quia nulla * spes erat veniae
De peccatis;
Desperante * mundo remedium,
Dum tenerent * cuncta silentium,
Deus Pater * emisit Filium
Desperatis.

Praedo vorax, * monstrum tartareum,
Carnem videns, * nec cavens laqueum,
In latentem * ruens aculeum
Aduncatur;

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Dignitatis * primae conditio
Reformatur * nobis in Filio
Cujus nova * nos resurrectio
Consolatur.

Resurrexit * liber ab inferis
Restaurator * humani generis,
Ovem suam * reportans humeris
Ad superna.
Angelorum * pax sit et hominum ;
Plenitudo * succrescit ordinum :
Triumphantem * laus decet Dominum,
Laus aeterna !

Harmoniae * caelestis patriae
Vox concordet * matris Ecclesiae ;
Alleluia * frequentet hodie
Plebs fidelis.
Triumphato * mortis imperio,
Triumphali * fruamur gaudio :
In terrâ pax * et jubilatio
Sit in caelis !

58. *In Festo S. Stephani*

ROSA novum dans odorem
Ad ornatum ampliorem
Regiae caelestis
Ab Aegypto revocatur ;
Illum sequi gratulatur
Cujus erat testis.

ADAE DE S. VICTORE MONACHI

Genus nequam et infaustum
Qui se fecit holocaustum
 Afficit indigne,
Eo quod in Christum credit,
A quo tamen non recedit
 Passionis igne.

Gaudet carne purpuratâ,
Flexo genu, voce gratâ,
 Pro Judaeis orans,
Ut non illis imputetur
Quia gratis pateretur,
 Facinus ignorans.

Constitutum in spe certâ
Certiorat res aperta,
 Quando Jesum vidit
Stantem Patris in virtute;
Tunc ad petram pugnans tute
 Parvulos allidit.

Uva data torculari
Vult pressuris inculcari
 Ne sit infecunda;
Martyr optat petrâ teri,
Sciens munus adaugeri
 Sanguinis in undâ.

Nos qui mundi per desertum
Agitamur in incertum,
 Stephanum sequamur,
Ut securi tanto duce
Trinitatis verâ luce
 Jugiter fruamur.

59. *In Nativitate Beatae Mariae Virginis*

SALVE, mater Salvatoris,
Vas electum, vas honoris,
Vas caelestis gratiae ;
Ab aeterno vas provisum,
Vas insigne, vas excisum
Manu Sapientiae !

Salve, Verbi sacra parens,
Flos de spinâ, spinâ carens,
Flos, spineti gloria !
Nos spinetum, nos peccati
Spinâ sumus cruentati,
Sed tu spinæ nescia.

Porta clausa, fons hortorum,
Cella custos unguentorum,
Cella pigmentaria :
Cinnamomi calamum,
Myrrham, tus et balsamum
Superas fragrantîâ.

Salve, decus virginum,
Restauratrix hominum,
Salutis puerpera ;
Myrtus temperantiae,
Rosa patientiae,
Nardus odorifera !

Tu convallis humilis,
Terra non arabilis,
Quae fructum parturiit ;

Flos campi, convallium
Singularè lilium,
Christus ex te prodiit.

Tu caelestis paradisus
Libanusque non incisus,
Vaporans dulcedinem :
Tu candoris et decoris,
Tu dulcoris et odoris
Habes plenitudinem.

Tu thronus es Salomonis,
Cui nullus par in thronis
Arte vel materiâ :
Ebur candens castitatis,
Aurum fulvum caritatis
Praesignant mysteria.

Palmam praefers singularem ;
Nec in terris habes parem,
Nec in caeli curiâ ;
Laus humani generis,
Virtutum prae ceteris
Habes privilegia.

Sol lunâ lucidior,
Et luna sideribus ;
Sic Maria dignior
Creaturis omnibus.

Lux eclipsim nesciens
Virginis est castitas,
Ardor indeficiens,
Immortalis caritas.

Salve, Mater pietatis,
 Et totius Trinitatis
 Nobile triclinium.
 Verbi tamen incarnati
 Speciale majestati
 Praeparans hospitium !

O Maria, stella maris,
 Dignitate singularis,
 Super omnes ordinis
 Ordines caelestium :
 In supremo sita poli,
 Nos commenda tuae proli,
 Ne terrores sive doli
 Nos supplantent hostium.

In procinctu constituti,
 Te tuente simus tuti,
 Pervicacis et versuti
 Tuae cedat vis virtuti,
 Dolus providentiae.
 Jesu, Verbum summi Patris,
 Serva servos Tuae matris,
 Solve reos, salva gratis,
 Et nos Tuae claritatis
 Configura gloriae.

ANONYMI ANGLI (SAEC. XII)

60. *In Assumptione Beatae Mariae
 Virginis*

FLOS excellens, flos beatus
 Mundi pratis est sublatus,

ANONYMI ANGLI

Hac in die stat plantatus
Summo caeli solio.
Luce floret hodiernâ
Flore jugi ad superna
Flos devectus et materna
Jura dat in Filio.

Rubum ignis lator legis,
Virgam Aaron, sceptrum regis
David tenet hodie ;
Vellus olim fusum rore
Rorem sentit novo more
Gedeonis acie.

Felix spina,
Felix rosa,
Hujus spinæ filia,
Quæ divina
Gloriosa
Scandit domicilia !

Haec peccati caret spinâ ;
Spinam mundat virtus trina,
Dans ex spinis lilia.
Sine spinâ stat spinetum
Fronde, flore, fructu laetum
Ex hac ejus filiâ.

Arca virgam
Juxta manna clausam servat,
Quo mors vitam,
Robur aetas non enervat.

ANONYMI ANGLI

Convivatur sub fervore
Domo senis Abrahae
Isaac victus in amore
Bathuelis filiae.

Haec fiscellâ Moysen natum
Undis datum exserit,
Dans Aegypto munus gratum
Mundo lumen aperit.

Throno sedet Salomonis
Pharaonis filia
Et dotata caeli donis
Audit vocum milia.

Adstat chorus angelorum
Ante torum virginis
Et concentus ornat chorum
Modulatu carminis.

In vestitu deaurato
Variata
Regnat juncta Patri-Nato
Mater-Nata ;
Et oblita domum patris
Propter Natum
In supernae sinu matris
Fixit statum.

Stat in portu
Noster portus,
Gaudet ortu
Noster ortus

ANONYMI ANGLI

Novo,
Per quem novum sentit ortum
Genus omne quod exortum
Est ex Ada veteri.

Jam pubescit
Odor florum;
Coalescit
Pigmentorum
Stilla;
Turtur nostra gaudet pare;
Vitis hortum concordare
Nostro studet generi.

Botrus ille
Pendens ligno
Inter mille
Solus signo
Datus,
Ad se vitam revocavit,
Quam post ortum dulcoravit,
Ortu dignam conteri.

Ei, ei, eja!
Tripudient omnia!
Stella maris Maria
Jam vivit in gloriâ.
Eja cantus intonet.
Dies laetus hoc monet,
Dies nostri sideris,
Dies lumen tenebris.
Sublevamen miseris,
Medicina funeris,

Dei Sponsa, caeli stella,
 Virgo mater et puella,
 Nos in nobis sic debella
 Ne nos turbet mortis cella.

ANONYMI MARTIALENSIS (SAEC. XII)

61. *Hymnus de Nativitate Domini*

LILIUM floruit
 Arvis vernantibus
 Quae fons de Libano
 Lymphis rigantibus
 Fovet et relevat
 Zephyris flantibus.

*Eja, eja, eja !
 Grex in pascuis
 Alludat uberrimis,
 Et sequantur agmina
 Agnum inter lilia :
 Qui factus est opilio,
 Assumpto carnis pallio,
 Et per crucis mysterium
 Elisit fauces daemonum,
 Elisit fauces daemonum
 Ferens reis remedium.*

Revisit thalamum
 Sponsi praesentia,
 Qui super cherubim
 Mirâ potentia

ANONYMI MARTIALENSIS

Volavit praevidens
Cuncta latentia.

Eja, eja, eja ! etc.

Electri species
Tandem emicuit
Et mare vitreum
De Sion exiit,
Anguis taeterrimus
Nunc jam interiit.

Eja, eja, eja ! etc.

GUIDONIS DE BAZOCHIIS

62. *Ad Beatam Mariam Virginem*

DEI Matris cantibus
Sollemnia
Recolat sollemnibus
Ecclesia.
Vota tuis auribus
Conciliâ
Te devotis vocibus
Laudantia,
Digna dignis laudibus.
*O gloriosa Domina,
Quorum te laudant carmina,
Precamur, dele crimina.*

GUIDONIS DE BAZOCHIIS

Tua nos restituit
Conceptio
Quos Serpentis obruit
Deceptio ;
De mortis eripuit
Confinio,
Et finem imposuit
Exilio,
Quod Eva promeruit.
O gloriosa Domina, etc.

Est et venerabilis
Sollemnitas
Nobis tua nobilis
Nativitas,
Surgeret ut fragilis
Humilitas,
Per quam venit humilis
Sublimitas
Incomprehensibilis.
O gloriosa Domina, etc.

Quam tibi vox attulit
Angelica
Mundum salus extulit
Ad caelica,
Bona secum detulit
Vivifica,
Mala nobis abstulit
Mortifica,
Et in salutem contulit.
O gloriosa Domina, etc.

GUIDONIS DE BAZOCHIIIS

Pudoris incognitus
In te nitor,
Cujus nullus coitus
Est cognitor ;
Ex te nobis editus
Est conditor,
Idem tibi genitus
Et genitor
Patris Unigenitus.
O gloriosa Domina, etc.

Te decet fecunditas
Virginalis,
Luminum festivitas
Spiritalis ;
Cera est virginitas
Parentalis,
Linum est humilitas
Filialis,
Ignis est divinitas.
O gloriosa Domina, etc.

Ades ergo miseris
Supplicibus
Et nostri memineris,
Ut precibus
Nos conjungas superis
Spiritus,
Quo praelata ceteris
Caelestibus
Fructu tuo frueris.
O gloriosa Domina, etc.

63. *De Natali S. Johannis Baptistae*

O PRAECURSOR, ortu cujus
 Gloriosa fulget hujus
 Diei sollemnitās,
 Donâ nobis, te rogamus,
 Ut devotê persolvamus
 Laudes tibi debitas.

Dies enim haec insignis,
 Dies est haec digna dignis
 Laudibus Ecclesiae ;
 Qua lux solem praecessisti,
 Odor florem praevenisti,
 Miles Regem Glorïae.

Vox clamantis in deserto,
 Gabrielis non incerto
 Conceptus oraculo,
 Reserasti mox genitus
 Vocem patri divinitus
 Negatam incredulo.

Ventris adhuc in abdito
 Materni clausus, posito
 Virginis in regiâ,
 Tuae Regi Justitiae
 Dedicasti laetitiae
 Beata primordia.

Citra virum, supra vires
 Soli subis ut servires
 Deo solitudinem ;

GUIDONIS DE BAZOCHIIS

Fugis turbas, fugis urbes
Nequâ levitate turbes
Sanctitatis ordinem.

Victus ibi tibi vilis,
Tibi vestis hirta pilis
Sacros artûs induit,
Tantae tamen dignitatis
Quod et Verbo Veritatis
Approbari meruit.

Verê major mulierum
Inter natos, Deum verum
Baptizas in homine,
Lavans eum qui nos lavit
A peccatis et mundavit
Mundum suo sanguine.

Divinâ voce merito
Plusquam propheta diceris,
Qui Salvatorem populo
Deum demonstras digito,
Longe visum a ceteris
Et veluti sub speculo.

O quam felix eremita!
Quantae vir abstinentiae!
Quam sacris pollens dotibus!
Cujus illustratur vita
Tot septiformis gratiae,
Tot virtutum insignibus!

In quo labes vitiorum
Nulla prorsus laboravit,

Sed naevum immunditiae
 Illa vestis angelorum
 Virginalis ignoravit,
 Candor innocentiae.

Fructus ditat hos terdenus,
 Illos vero sexagenus,
 Ornat honor te centenus,
 Caeli natûm maxime ;
 Nos ergo piis precibus
 Tuis adstantes laudibus
 Solve noxarum nexibus,
 Martyr invictissime.

64. *Ad Beatam Mariam Virginem*

LAUDES canamus Virginis
 Quae sermone non semine,
 A Deo non ab homine,
 Fit Dei mater Hominis,
 Superni saepta Flaminis
 Urbs septiformi flumine.
*Nostris, Regina, precibus
 Esto patens ad Filium,
 Quo clauso venit, ostium,
 Salvare nos ab hostibus.*

Salve, virgo flos virginum
 Praecedens fructum gratiae,
 Cujus esûs esurie
 Spes saginatur hominum,

GUIDONIS DE BAZOCHIIS

In quo medela criminum,
In quo salus Ecclesiae.
Nostris, Regina, etc.

Ex parte Rerum-Principis
Salutem tibi nuntius
Affert seminiverbius ;
Dum verbum aure percipis
In verbo Verbum concipis,
Fit tuus Dei Filius.
Nostris, Regina, etc.

O quam bene tu judicas
In throno tanti muneris !
Quantae culmen ascenderis
Humilitatis indicas
Dum ancillam te praedicas
Cujus mater eligeris.
Nostris, Regina, etc.

Ros gratiarum omnium
Dum vellus tuum saturat,
In quo gratum refulgurat
Deo reclinatorium,
Carnis in te cilicium
Verbi splendore purpurat.
Nostris, Regina, etc.

Tota descendit Deitas
In templum tui pectoris,
De terrâ tui corporis
Nobis est orta veritas,
Et aeterna divinitas

GUIDONIS DE BAZOCHIIS

Incepit esse temporis.
Nostris, Regina, etc.

In quâ propitiatio
Veritati fit obvia,
Per quam pax et justitia
Convenerunt in basio,
Justorum in concilio,
Dei mater et filia,
Tuo nos reconciliâ
Patri simul et Filio.
Nostris, Regina, etc.

65. *De Nativitate Domini*

QUI cuncta condidit
In sapientiâ
Per ejus reddidit
Nobis auxilia
Quae prima perdidit
Insipientia,
Per illam reparans
Quos Serpens prodidit
A Deo separans.

Haec domum similis
Scrutanti feminae
Quae testae fragilis
Accenso lumine
Apparens humilis
Drachmam in homine
Repperit decimam,

GUIDONIS DE BAZOCHIIS

Regis imagine
Fulgentem animam.

Sol veri luminis,
Quem Virgo concipit,
De carne Virginis
Dum carnem accipit,
Naturam hominis
Non culpam suscipit,
Et necessariam
Poenam non recipit
Sed voluntariam.

Merito numinis
Fit homo socius
Per ipsum luminis
Lumen, ut alius
Non esset Hominis
Quam Dei Filius
Et idem hominum
Mediator pius
Esset ad Dominum.

Carnem ingenitus
Sumere potuit
Ut Unigenitus,
Sed non oportuit:
Quia qui genitus
Et non qui genuit
Humano generi
Et mitti debuit
Et homo fieri.

Cur datum Filio
Carnem ut sumeret,

GUIDONIS DE BAZOCHIIS

Quae dignos odio
Caros efficeret,
Est item ratio :
Prolis acciperet
Ne nomen alius,
Vel idem fieret
Pater et Filius.

Illud angelicum
Igitur gloriae
Cantemus canticum
Regi Justitiae,
Qui misit Unicum
Ut ejus hodie
Nos a miserîâ
Redderet gratiae
Misericordia.

SANCTI BONAVENTURAE

66. *Officium de S. Cruce ad matutinum*

IN PASSIONE Domini,
Qua datur salus homini,
Sit nostrum refrigerium
Et cordis desiderium.
Portemus in memoriâ
Et poenas et opprobria
Christi, coronam spineam,
Crucem, clavos et lanceam,
Et plâgas sacratissimas,
Omni laude dignissimas,

SANCTI BONAVENTURAE

Acetum, fel, arundinem,
Mortis amaritudinem.

Haec omnia nos satient
Et dulciter inebrient,
Nos repleant virtutibus
Et gloriosis fructibus.

Te crucifixum colimus
Et toto corde poscimus
Ut nos Sanctorum coetibus
Conjungas in caelestibus.

Laus, honor Christo vendito
Et sine causâ prodito,
Passo mortem pro populo
In aspero patibulo.

67. *In secundum verbum Domini Nostri Jesu Christi*

JESU, largitor veniae,
Jesu, solamen tristem,
Jesu, laus paenitentiae,
Jesu, spes paenitentium,

Dum penderes innoxius,
Crucifixus et anxius,
Inter latrones medius,
Horum in poenâ socius,

Dum te unus argueret
Et stulte reprehenderet,
Dum insultans insurgeret
Et blasphemando diceret,

*Si tu es Dei Filius,
Salva temetipsum et nos :
Esto tibi propitius
Tu qui salvasti alios ;*

Dum alter hunc corripere
Et hunc stultum ostenderet,
Dum se malum concederet,
Et te justum assereret,
Dum ad te se converteret
Et supplex tibi diceret,

*Memento mei, Domine,
Dum ad tuum perveneris
Regnum plenum dulcedine,
Dum te regem ostenderis ;*

Tu amans paenitentiam,
Corda trahens per gratiam,
Non solum huic memoriam
Concessisti sed gloriam.

O prompta Dei caritas,
Prompta misericordia !
O prompta liberalitas,
Prompta munificentia !

Ad te currit devotio,
Ad te redit memoria,
Ad te languet affectio
Et ad te paenitentia ;
Coram te fit confessio,
Tibi patent praecordia.

SANCTI BONAVENTURAE

Ideo cum fiduciâ
Tibi precamur, Domine,
Qui es sine malitiâ
Solus et sine crimine,
In tuâ patientiâ
Memento nostri, Domine!

68. *In quintum verbum Domini Nostri Jesu Christi*

JESU, dulcis memoria,
Sitibunda dilectio,
Jesu, dulcis fiducia,
Laetabunda refectio,

Dum extensus existeres
Super oram patibuli,
Dum immolatus ageres
Redemptionem populi,

Dum lamentum ostenderet
Super te vultus saeculi,
Dum te nudum aspiceret
Mundus instar spectaculi,

Dum hostes te deluderent
Et noti tui fugerent,
Dum clavi membra tenderent
Et nervi se contraherent,
Dum vulnera tumescerent
Et humores defluerent,
Dum carnes contremiscerent
Et virtutes arescerent,

SANCTI BONAVENTURAE

Sitim sensisti fervidam,
Sitim amore languidam,
Sitim virtutum cupidam,
Nostrae salutis avidam,

Benigne dicens, *Sitio :*
Hominum fidem cupio,
Salutemque desidero,
Pro quâ me pati offero.

O sitis saluberrima
Exoptans amicitias !
O sitis cordis intima
Frangens concupiscentias !

Praesta ut ad te sitiam
Et istâ siti ardeam,
Pravamque sitim fugiam,
Donec ad fontem transeam
Potumque vitae capiam
Quo felix semper maneam,
Et Deum meum videam
Sanctam ingressus patriam.

SANCTI THOMAE AQUINATIS

69. *Oratio in praesentiâ Corporis Christi*

ADORO te devotê, latens Deitas,
Quae sub his figuris verê latitas ;
Tibi se cor meum totum subjicit
Quia te contemplans totum deficit.

SANCTI THOMAE AQUINATIS

Visus, gustus, tactus in te fallitur,
Sed auditu solo tuto creditur :
Credo quicquid dixit Dei Filius :
Verbo Veritatis nihil verius.

In cruce latebat sola Deitas,
Sed hic latet simul et humanitas :
Ambo tamen credens atque confitens
Peto quod petivit latro paenitens.

Plâgas, sicut Thomas, non intueor,
Deum tamen meum te confiteor :
Fac me tibi semper magis credere,
In te spem habere, te diligere.

O memoriale mortis Domini,
Panis vivus vitam praestans homini,
Praesta meae menti de te vivere
Et te illi semper dulce sapere.

Pie pelicane, Jesu Domine,
Me immundum mundâ tuo sanguine,
Cujus una stilla salvum facere
Totum mundum posset omni scelere.

Jesu, quem velatum nunc aspicio,
Quando fiet illud quod tam sitio,
Ut te revelatâ cernens facie
Visu sim beatus tuae gloriae ?

70. *Sequentia in Festo Corporis Christi*

LAUDA, Sion, Salvatorem,
Lauda ducem et pastorem
In hymnis et canticis.
Quantum potes tantum aude,

SANCTI THOMAE AQUINATIS

Quia major omni laude,
Nec laudare sufficis.

Laudis thema specialis,
Panis vivus et vitalis
Hodie proponitur :
Quem in sacrae mensâ cenae
Turbæ fratrum duodenae
Datum non ambigitur.

Sit laus plena, sit sonora,
Sit jucunda, sit decora
Mentis jubilatio :
Dies enim solemnis agitur
In quâ mensae prima recolitur
Hujus institutio.

In hac mensâ novi Regis
Novum Pascha novae Legis
Phase vetus terminat.
Vetustatem novitas,
Umbram fugat veritas,
Noctem lux eliminat.

Quod in cenâ Christus gessit
Faciendum hoc expressit
In sui memoriam.
Docti sacris institutis
Panem vinum in salutis
Consecramus hostiam.

Dogma datur Christianis
Quod in carnem transit panis
Et vinum in sanguinem.

SANCTI THOMAE AQUINATIS

Quod non capis, quod non vides,
Animosa firmat fides
Praeter rerum ordinem.

Sub diversis speciebus,
Signis tantum et non rebus,
Latent res eximiae.
Caro cibus, sanguis potus :
Manet tamen Christus totus
Sub utrâque specie.

A sumente non concisus,
Non confractus, non divisus,
Integer accipitur.
Sumit unus, sumunt mille,
Quantum isti, tantum ille :
Nec sumptus consumitur.

Sumunt boni, sumunt mali,
Sorte tamen inaequali
Vitae vel interitûs.
Mors est malis, vita bonis :
Vide paris sumptionis
Quam sit dispar exitus.

Fracto demum sacramento
Ne vacilles sed memento
Tantum esse sub fragmento
Quantum toto tegitur.
Nulla rei fit scissura :
Signi tantum fit fractura,
Quâ nec status nec statura
Signati minuitur.

Ecce panis angelorum
Factus cibus viatorum,
Verê panis filiorum
Non mittendus canibus.
In figuris praesignatur
Cum Isaâc immolatur,
Agnus Paschae deputatur,
Datur manna patribus.

Bone pastor, panis vere,
Jesu, nostri miserere ;
Tu nos pasce, nos tuere,
Tu nos bona fac videre
In terrâ viventium.
Tu qui cuncta scis et vales,
Qui nos pascis hic mortales,
Tuos ibi commensales
Coheredes et sodales
Fac sanctorum civium.

71. *Hymnus ad processionem in Cendâ
Domini*

PANGE, lingua, gloriosi
Corporis mysterium,
Sanguinisque pretiosi,
Quem in mundi pretium
Fructus ventris generosi
Rex effudit gentium.

Nobis datus nobis natus,
Ex intactâ Virgine,

SANCTI THOMAE AQUINATIS

Et in mundo conversatus
Sparso verbi semine,
Sui moras incolatús
Miro clausit ordine.

In supremæ nocte cenæ
Recumbens cum fratribus,
Observatâ lege plenê
Cibis in legalibus,
Cibum turbae duodenæ
Se dat suis manibus.

Verbum-Caro panem verum
Verbo carnem efficit,
Fitque sanguis Christi merum ;
Et si sensus deficit,
Ad firmandum cor sincerum
Sola fides sufficit.

Tantum ergo sacramentum
Veneremur cernui,
Et antiquum documentum
Novo cedat ritui :
Praestet fides supplementum
Sensuum defectui.

Genitori Genitoque
Laus et jubilatio,
Salus, honor, virtus quoque
Sit et benedictio :
Procedenti ab utroque
Compar sit laudatio.

72. *In Festo Corporis Christi ad
matutinum*

SACRIS sollemniis juncta sint gaudia
Et ex praecordiis sonent praeconia :
Recedant vetera, nova sint omnia,
Corda, voces et opera.

Noctis recolitur cena novissima
Quâ Christus creditur agnum et azyma
Dedisse fratribus juxta legitima
Priscis indulta patribus.

Post agnum typicum expletis epulis
Corpus Dominicum datum discipulis,
Sic totum omnibus quod totum singulis,
Ejus fatemur manibus.

Dedit fragilibus corporis ferculum,
Dedit et tristibus sanguinis poculum,
Dicens, *Accipite quod trado vasculum ;*
Omnes ex eo bibite.

Sic sacrificium illud instituit,
Cujus officium committi voluit
Solis presbyteris, quibus sic congruit
Ut sumant et dent ceteris.

Panis angelicus fit panis hominum :
Dat panis caelicus figuris terminum.
O res mirabilis ! Manducat Dominum
Servus pauper et humilis.

SANCTI THOMAE AQUINATIS

Te, trina Deitas unaque, poscimus
Sic tu nos visita sicut te colimus,
Per tuas semitas duc nos quo tendimus,
Ad lucem quam inhabitas.

73. *In Festo Corporis Christi ad Laudes*

VERBUM supernum prodiens
Nec Patris linquens dexteram,
Ad opus suum exiens
Venit ad vitae vesperam.

In mortem a discipulo
Suis tradendus aemulis,
Prius in vitae ferculo
Se tradidit discipulis :

Quibus sub binâ specie
Carnem dedit et sanguinem,
Ut duplicis substantiae
Totum cibaret hominem.

Se nascens dedit socium,
Convalescens in edulium,
Se moriens in pretium,
Se regnans dat in praemium.

O salutaris hostia,
Quae caeli pandis ostium,
Bella premunt hostilia :
Da robur, fer auxilium.

Uni trinoque Domino
Sit sempiterna gloria,
Qui vitam sine termino
Nobis donet in patriâ.

74. *Meditatio in Festo Corporis Christi*

AVE, vivens hostia,
 Veritas et vita !
 In quâ sacrificia
 Cuncta sunt finita ;
 Per te Patri gloria
 Datur infinita,
 Per te stat Ecclesia
 Jugiter munita.

Ave, vas clementiae,
 Scrinium dulcoris,
 In quo sunt deliciae
 Caelici saporis,
 Veritas substantiae
 Tota Salvatoris,
 Sacramentum gratiae,
 Pabulum amoris

Ave, manna caelicum
 Verius legali,
 Datum in viaticum
 Misero mortali,
 Medicamen mysticum
 Morbo spiritali,
 Morte dans Catholicum
 Vitae immortalis.

Ave, Corpus Domini
 Et munus finale,
 Corpus junctum numini ;
 Nobile jocale,

JOHANNIS PECKHAM

Quod reliquit homini
In memoriale
Cum signale termini
Mundo dixit *Vale*.

Ave, plenum gaudium,
Vita beatorum,
Pauperum solatium,
Salus miserorum,
Grande privilegium
Est hoc viatorum,
Quorum sacrificium
Merces est caelorum.

Ave, virtus fortium,
Obvians ruinae,
Turris et praesidium
Plebis peregrinae :
Quam insultûs hostium
Frangere ne sine,
Ne vi malignantium
Pereat in fine.

Hic Jesus veraciter
Duplex est naturâ ;
Non est partialiter,
Nec solum figurâ,
Sed essentialiter
Caro Christi pura
Latet integraliter
Brevi sub clausurâ.

Caelo visibiliter
Caro Christi sita

Formâ panis aliter
 Latet hic vestita ;
 Solus novit qualiter
 Hanc qui ponit ita :
 Potest hoc faciliter
 Virtus infinita.

Sumptum non consumitur
 Corpus Salvatoris :
 Idem totum sumitur
 Omnibus in horis.
 Forma panis frangitur
 Dente comestoris,
 Virtus carnis sugitur
 Morsibus amoris ;

Christus nihil patitur
 Hujus laesionis.
 Forma panis solvitur
 Vi digestionis ;
 Tunc si Christus quaeritur,
 Est in caeli thronis ;
 Sicut vult, hinc tollitur
 Datis vitae donis.

Hoc ardoris calculo
 Veni nos ignire ;
 Hoc amoris stimulo
 Frange motûs irae ;
 Et eodem ferculo
 Qui nos vis nutrire,
 Velis cordis vinculo
 Fortiter unire.

JOHANNIS PECKHAM

Moris est amantium
Invicem sitire,
Ut arcana cordium
Possint introire ;
Sic vult rex regnantium
Caritatis mirae
Cibando fidelium
Intima subire.

O Jesu dulcissime,
Cibus salutaris,
Qui sic nobis intimê
Tribui dignaris,
Mala nostra deprime
Fletibus amaris
Et affectûs imprime
Quibus delectaris.

Jesu, vivens hostia,
Placa majestatem ;
Sacramenti gratiâ
Confer sanitatem ;
Pauperum substantia,
Da aeternitatem ;
Domini memoria,
Fove caritatem.

Vanitatem spernere
Fac nos, consolator ;
Hostes donâ vincere,
Christe, propugnator ;
Et quod doces credere,
Jesu reparator,

Per te tandem cernere
Da remunerator.

PHILIPPI DE GREVIA

75. *De miseriâ hominis*

HOMO, considera
Qualis, quam misera
Sit vitae sors mortalis,
Vita mortifera,
Poenae puerpera,
Mors vera, mors vitalis.
Fomentum est doloris,
Stadium vitae laboris,
Premeit per onera,
Sordet per scelera
Squaloris et fetoris ;
Fermentum est dulcoris,
Somnium, umbra vaporis ;
Fallit per prospera,
Trahit ad aspera
Maeroris et stridoris :
Figmentum est erroris,
Gaudium brevis honoris ;
Mordet ut vipera,
Flebilis vespera
Algoris et ardoris.

Culpâ conciperis,
Gemitu nasceris,
Victurus in sudore ;

PHILIPPI DE GREVIA

Mori compelleris ;
Certo quod moreris,
 Incertae mors est horae.

Momentum est staterae
Diebus quantum manere
 Potes in prosperis
 Qui cito praeteris,
 Qui faenum es in flore.

Lamentum est ridere,
Gaudio fletum augere.
 Nudus ingrederis,
 Nudus egrederis :
 Egressus cum pavore.

Portentum hic gaudere,
Gaudio caeli carere :
 Cur non corrigeris,
 Immemor carceris,
 Plectendus a tortore ?

Vide ne differas,
Vide ne deseras
 Oblitus Creatorem.
Culpam dum iteras
 Tuum exasperas
 Ingratus Redemptorem.
Cur offendis Datorem ?
Reprimas pravum pudorem ;
 Turpia corrigas,
 Oculos erigas
Ad pium Indultorem.
Cur defendis errorem ?
Deprimas mentis tumorem.
 Humilem eligas

Vitam, te dirigas
 Per viam arctiorem.
 Dum attendis Ultorem,
 Redimas te per timorem.
 Dominum diligas,
 Totum te colligas
 Amantis in amorem.

76.

Meditatio

De morte et iudicio

O CHRISTI longanimitas
 Et mortis festinatio!
 O mira Christi pietas,
 O quanta miseratio!
 O cordis induratio!
 Quid differs? Quid non cogitas,
 Homo, quae vitae brevitās?
 Cito fit consummatio.
Cernat hoc meditatio,
Quid nos primo fuerimus.
Nihil prodest elatio,
Nam terra tandem erimus.

O vanitatum vanitas,
 Curarum occupatio!
 O cur ambitur dignitas,
 Cur opum cumulatio?
 Quo tendit congregatio,
 Aut quid valet cupiditas
 Et in sepulcro foeditas,

PHILIPPI DE GREVIA

Et extra dealbatio?
Cernat hoc meditatio, etc.

O quae mortis acerbitas,
Et quanta trepidatio,
Cum jam tangit mortalitas
Ut fiat separatio!
Quid prodest delectatio,
Quid festiva jucunditas?
Numquid pro vitâ flagitas?
O sera recordatio!
Cernat hoc meditatio, etc.

O servitus, quid cogitas
Apparens in iudicio?
O arguens crudelitas
Hostis et accusatio!
O dolor, O confusio,
O horror, O obscuritas,
O poenarum aeternitas
Et ignis aestuatio!
Cernat hoc meditatio, etc.

O homo, cur non cursitas
Ut detur tibi mansio,
Quâ felix immortalitas
Et nulla trepidatio,
Sed perpes exultatio
Sanctorumque societas
Et permanens felicitas
Et laeta Dei visio?
Cernat hoc meditatio, etc.

77.

Hymnus Paschalis

VINEAM meam plantavi
(*Torcular solus calcavi*):

Vinea non reddidit
Fructum quem speravi.
Indumentum sanguine
Meum inquinavi.

Facturam meam amavi
(*Torcular solus calcavi*):

Quem ego creaveram
Ego recreavi.
Indumentum sanguine
Meum inquinavi.

Qui mundi mala portavi
(*Torcular solus calcavi*),

Undâ mei sanguinis
Mundi culpas lavi.
Indumentum sanguine
Meum inquinavi.

Acetum ego potavi
(*Torcular solus calcavi*):

Ego vitae poculum
Mundo praeparavi.
Indumentum sanguine
Meum inquinavi.

Flagella non recusavi
(*Torcular solus calcavi*):

Ego sponte subii

PHILIPPI DE GREVIA

Crucem quam expavi.
Indumentum sanguine
Meum inquinavi.

Infernum exspoliavi
(*Torcular solus calcavi*):
Qui ligabat hominem
Ego religavi.
Indumentum sanguine
Meum inquinavi.

78. *Planctus Christi morientis*

HOMO, vide * quae pro te patior,
Si est dolor * sicut quo crucior.
Ad te clamo * qui pro te morior.
Vide poenas * quibus afficior,
Vide clavos * quibus confodior ;
Cum sit tantus * dolor exterior,
Interior * planctus est gravior,
Tam ingratum * dum te experior.

Eja, Homo, quare * te ipsum negligis ?
Vultûs aspectum * quare non corrigis ?
Et cur affectum * ad me non dirigis ?
Erras dum quempiam * plus quam me diligis.
Nam creaturam * te feci nobilem,
Aspectu pulchrum * rationabilem,
Naturâ mitem * et amicabilem,
Sumnique boni * communicabilem.

Et tu Serpentis * seductus flatibus
Illaqueasti * te mortis nexibus.

Hinc Paradisi es * depulsus foribus.
 Mox occurristi * saevis latronibus,
 Qui te nudatum * sacris virtutibus
 Vulneraverunt * in naturalibus.
 Cumque non esset * qui salvum faceret,
 De manu mortis * nec qui redimeret,
 Ad te descendi * de Patris solio,
 Vili velatus * corpus cilicio,
 Te redempturus, * non autem pretio,
 Sed, sicut cernis, * sanguine proprio.

79. *De Sanctis Innocentibus*

LAQUEUS conteritur
 Venantium,
 Dum quaeritur
 Rex omnium
 Jesus nasci dignatus.
 Frustra rete jacitur
 Quod praevidet pennatus.
 Argenteus rumpitur
 Funis dum persequitur
 Herodes rex iratus,
 Quorum pes avellitur
 A laqueo reatûs.

Vita recurrit aurea :
 Puer nobis est natus,
 A quo donati laureâ
 Sunt pueri bimatûs :
 Quorum sanguis funditur,
 Omnium diffunditur

PHILIPPI DE GREVIA

In gaudium ploratus.
Rachel in solatium
Vertitur, beatus
Chorus innocentium
(Una vox laetantium)
Efficitur oblatus
Deo sacrificium,
Ad gaudia translatus,
Et Agni sequitur,
Quocumque vertitur
In gloriâ, vestigia,
Cujus gratiâ
Est mundus liberatus.

80.

In Nativitate Christi

Ad Beatam Mariam Virginem

ROSAE nodum reserat
Veri solis radius,
Dum ad ortum properat
Verus Dei Filius.
Hunc mundus incarcerat
Qui mundana liberat :
Inclinato die
Nocti lucem generat
Gratia Mariae.

Stirps Jesse progreditur :
Nova fit insitio :
Surculum inseritur
Sed non fit incisio :
Dum Christus concipitur

Castitas non laeditur.
Nova res : puella
Parit, et complectitur
Firmamentum stella.

Festa dies agitur
(*Mundo salus redditur*)
In quâ sol exoritur,
Qui mundum replet lumine.
Mundo salus redditur
Christo nato de Virgine.

Gaudeamus igitur
(*Mundo salus redditur*)
In Sole qui dicitur
Verus Deus in homine.
Mundo salus redditur
Christo nato de Virgine.

O quam felix creditur
(*Mundo salus redditur*)
Mater ad quam mittitur
Vox de caelorum culmine !
Mundo salus redditur
Christo nato de Virgine.

81. *Hymnus de Incarnatione Domini*

PROCEDENTI Puero
(*Eja novus annus est*)
Virginis ex utero,
Gloria laudis !

PHILIPPI DE GREVIA

*Deus homo factus est
Et immortalis.*

In valle miseriae
(*Eja novus annus est*)
Venit nos redimere ;
Gloria laudis !
*Deus homo factus est
Et immortalis.*

Christus mihi natus est
(*Eja novus annus est*),
Crucifigi passus est ;
Gloria laudis !
*Deus homo factus est
Et immortalis.*

Cujus crucifixio
(*Eja novus annus est*)
Nostra sit salvatio ;
Gloria laudis !
*Deus homo factus est
Et immortalis.*

Redemptionem saeculi
(*Eja novus annus est*)
Laudent omnes populi ;
Gloria laudis !
*Deus homo factus est
Et immortalis.*

Collaudemus Dominum
(*Eja novus annus est*)

Salvatorem hominum ;
Gloria laudis !
Deus homo factus est
Et immortalis.

82. *Dialogus Virginis cum Cruce*

VIRGO. CRUX, de te volo conqueri :
 Quid est quod in te repperi
Fructum non tibi debitum ?
Fructus quem virgo peperit
Nil debet Adae veteri
Fructum gustanti vetitum.
Intacti fructus uteri
Tuus non debet fieri,
Culpaë non habens meritum.

Cur pendet qui non meruit ?
Quid est quod te non horruit,
Cum sis reis patibulum ?
Cur solvit quod non rapuit ?
Cur ei qui non nocuit
Es poenale piaculum ?
Ei qui vitam tribuit
Mortique nihil debuit
Mortis propinas poculum ?

Te reorum suppliciis,
Te culparum flagitiis
Ordinavit justitia :
Cur ergo justum impiis,
Cur virtutem cum vitiis

PHILIPPI DE GREVIA

*Sociavit nequitia ?
Redditur poena praemiis,
Offensa beneficiis,
Honori contumelia ?*

*Reis in te pendentibus,
Homicidis, latronibus
Inflicta maledictio.
Justo pleno virtutibus,
Ornato charismatibus,
Debetur benedictio.
Ergo quid ad te pertinet ?
Cur vita mortem sustinet ?
Habitus fit privatio ?*

CRUX. *Virgo, tibi respondeo,
Tibi cui totum debeo
Meorum decus palmitum ;
De tuo flore fulgeo,
De tuo fructu gaudeo
Redditura depositum.
Dulce pondus sustineo,
Dulcem fructum possideo,
Mundo non tibi genitum.*

*Quodsi mortem non meruit,
Quid si mori disposuit
Ut morte mortem tolleret ?
Lignum ligno opposuit,
Solvit quod nunquam rapuit
Ut debitores liberet.
In Adam vita corrui
Quam secundus restituit,
Ut vita mortem superet.*

*Ulmus uvam non peperit :
 Quid tamen viti deperit
 Quod ulmus uvam sustinet ?
 Fructum tuum non genui
 Sed oblatum non respui
 Ne poena culpam terminet.
 A te mortalem habui,
 Immortalem restitui,
 Ut mors in vitam germinet.*

*Tu vitis, uva Filius :
 Quid uvae competentius
 Quam torcular quo premitur ?
 Cur pressura fit durius
 Nisi quia jucundius
 Vinum sincerum bibitur ?
 Quid uvâ passâ dulcius ?
 Quid Christo passo gratius,
 In cujus morte vivitur ?*

*Multi se justos reputant,
 Filium a te postulant
 Et ad me non respiciunt.
 Sed postquam tibi creditus
 Est apud me depositus ;
 Extra me non inveniunt.
 Quaerant in meo stipite,
 Sugant de meo palmite
 Fructum tuum quem sitiunt.*

*Respondeas hypocritis :
 Filium meum quaeritis
 Quem Cruci dudum tradidi ?*

PHILIPPI DE GREVIA

Jam non pendet ad ubera ;
Pendet in Cruce, verbera
Corporis monstrans lividi.
Eum in Cruce quaerite,
Guttas cruentas bibite,
Aemulatores perfidi.

JOHANNIS DE MESSINA

83. *De Beatâ Mariâ Virgine*

POLUM spargit jam aurora
Et diei venit hora
Noctis per vestigia :
Sidus affert jam diurnum,
Agmen fugat et nocturnum
Lux caelestis praevia.
Surge, surge, gaudens chorus,
Plaude, psalle nunc sonorus,
Nova pange gaudia !
Nova vita vitae porta,
Novae lucis lux est orta,
Renovantur omnia.

Vespere praemittitur,
Thalamus erigitur
Solis et paratur ;
Vivum templum struitur,
Arca jam compingitur,
Intus deauratur,
Ubi virga gloriae,
Tabula justitiae,

Manna reponatur,
Ros caelestis gratiae,
Triplicis substantiae
Christus recondatur.

Quae est ista quae sic progreditur,
Mirê surgit, mirê conficitur
Ut aurora ?
In obscuris noctis concipitur,
Sanctitatis sed die tegitur
Sine morâ.
In occultis fit res mirabilis :
Matrem Natus inenarrabilis
Condit horâ.
Polit urnam : fulget spectabilis
Plena roris, inextinguibilis,
Quam dulcora !

Nunc templi fit lotorium
Et propitiatorium,
Veri reclinatorium
Salomonis.
Adae fit adjutorium,
Noe latitatorium,
Portentum salvatorium
Gedeonis.

Ave stirps Judaica
Fetus prophetalis,
Virgula Davidica,
Flos Patriarchalis !
Ave Salomonica,
Conceptus regalis !

JOHANNIS DE MESSINA

O proles magnifica,
Splendor virginalis,
Sume nostra cantica,
Mater curialis,
Tuosque salvificâ
Cunctis nos a malis.

ANONYMI TURONENSIS MONACHI

84. *In Resurrectione Domini*

AGNUS sine maculâ,
Inimici vincula,
Praedictus per saecula
Ex Abrahae semine,
Inimici vincula
Dirupisti, Domine.

Post patrum oracula,
Inimici vincula,
Prodit ex virgunculâ,
Natus est de virgine.
Inimici vincula
Dirupisti, Domine.

Fraude Judae sedulâ,
Inimici vincula,
Traditur per oscula,
Occultato numine.
Inimici vincula
Dirupisti, Domine.

Post amara pocula,
Inimici vincula,
 Per crucis patibula,
 Nos redemit sanguine.
Inimici vincula
Dirupisti, Domine.

85. *In Assumptione Beatae Mariae
 Virginis*

CANTET omnis creatura !
Sua refert nobis jura.
 Sua refert nobis jura
 Virginis assumptio.
O, O
Domino
Concinat haec contio !

Cantet omnis creatura !
Sua refert nobis jura.
 Cibi potûsque mensura
 Sit in hoc sollemnio.
O, O
Domino
Concinat haec contio !

Christo Regi demus tura,
Sua refert nobis jura.
 Pio corde, mente purâ,
 Puro desiderio.
O, O
Domino
Concinat haec contio !

Dedit suum jus Natura :
Sua refert nobis jura.
 Rerum factor fit factura
 Virginis in gremio.
O, O
Domino
Concinat haec contio !

86. *In Nativitate Domini*

DEUS Pater Filium,
O natale gaudium !
 Deus Pater Filium
 Proprium donavit.
O natale gaudium !
Dominus regnavit.

Habet vaticinium,
O natale gaudium !
 Habet vaticinium
 Suum psalmus David.
O natale gaudium !
Dominus regnavit.

Abraham fidelium,
O natale gaudium !
 Abraham fidelium
 Pater exultavit.
O natale gaudium !
Dominus regnavit.

Ecce sicut lilium,
O natale gaudium !

Ecce sicut liliū
 Justus germinavit.
O natale gaudium !
Dominus regnavit.

87. *In Exaltatione Sanctae Crucis*

O MIRA clementia!
Triumphus et gloria !
 Propter nostra vitia
 Crucis extollatur
Triumphus et gloria !
Christus immolatur.

Suâ solâ gratiâ,
Triumphus et gloria !
 Pia pius hostia
 In cruce mactatur.
Triumphus et gloria !
Christus immolatur.

Evae contumacia,
Triumphus et gloria !
 Adae ignorantia
 Per crucem purgatur.
Triumphus et gloria !
Christus immolatur.

Zabuli saevitia,
Triumphus et gloria !
 Potestas et malitia
 Cruce debellatur.

*Triumphus et gloria !
Christus immolatur.*

Mortis efficacia,
Triumphus et gloria !
Inferni potentia
Cruce conculatur.
*Triumphus et gloria !
Christus immolatur.*

In crucis victoriâ,
Triumphus et gloria !
Porta prius invia
Caeli reseratur.
*Triumphus et gloria !
Christus immolatur.*

88. *In Circumcisione Domini*

TUTA canit Michael
Gaudia.
Natus est Rex Israel,
Eja, eja,
Anni novi
Nova nôvi
Gaudia.

In excelsis canitur
Gloria,
Terris pax indicitur,
Eja, eja,
Anni novi

*Nova nôvi
Gaudia.*

Nostra nobis redditur
Patria,
In quâ bene vivitur.
*Eja, eja,
Anni novi
Nova nôvi
Gaudia.*

Devitemus igitur
Vitia
Per quae virtus moritur.
*Eja, eja,
Anni novi
Nova nôvi
Gaudia.*

Sua spargat castitas
Lilia :
Peperit virginitas.
*Eja, eja,
Anni novi
Nova nôvi
Gaudia.*

ANONYMI GALLI

89. *De Partu Virginis*

MIRA Dei caritas,
Deus incarnatur !

Mira rei novitas,
Virgo impregnatur !

O novum conubium,
Soli nubit stella !
Novum puerperium
Protulit puella !

Moÿses quâ jacuit
Scirpea fiscella,
In quâ Deus latuit
Virgo, res novella !

Auris et mens pervia
Deo sunt ingressus ;
Non patent vestigia
Quibus est egressus.

Sicut vitrum radio
Solis penetratur,
Inde tamen laesio
Vitro nulla datur :

Sic, immo subtilius,
Matre non corruptâ
Deus Dei Filius
Suâ prodit nuptâ.

Prodit cogitatio
Clausâ cordis venâ :
Praegnans absque vitio
Parit sine poenâ.

ANONYMI GALLI

Non perit lux oculis
Cum lux evagatur,
Nec in ortu flosculi
Mater defloratur.

Candens plusquam lilium,
Vernans plusquam rosa,
Tuum orâ Filium,
Virgo speciosa,

Ne post mortem puniat
Nos inferni poenâ,
Sed tecum reficiat
Angelorum cenâ.

ANONYMI ITALI

90. *De Beatâ Mariâ Virgine*

SPONSA Dei, virgo mitis,
Lignum vitae, irretitis
Peccatorum nexibus,
Dare nobis hoc dignare
Quod possimus te laudare
Totis pure sensibus.

Indignatur lex Naturae
Tibi factam pariturae
Fidem impossibilium :
Sacrae voci sic intendis
Quod omnino non attendis
Legem naturalium.

ANONYMI ITALI

Te salutât, quem ignoras;
Fidem facit, et imploras
 Ut sic fiant omnia.
Fecundaris salutata
Nullo metu praegravata
 Vel dolore saucia.

Virgo carne, virgo mente,
Virgo mater es repente,
 Virgo paris Filium.
Nulla talis genitura
Qua creator fit factura :
 Altum hoc consilium.

Perhorrescit hoc Natura
Quod tu, Virgo, paritura
 Solo verbo concipis.
Stupet, tremit, admiratur
Quod hic nihil sibi datur
 Cum tu Verbum suscipis.

Nescit modum, nescit causam,
Nescit Illum qui te clausam
 Intrat et egreditur.
Signâ fontem, hortum claude :
Dignus tamen omni laude
 Ex te fructus editur.

Semper clausa manet porta,
Tamen ex te proles orta,
 Cujus stat imperium.
Ferens fructum virga floret :
Tui fructûs quis ignoret
 Hoc esse mysterium?

Ecce mira virtus Dei,
 Ecce patens ordo rei
 Velatae mysterio.
 Caro vestit Deitatem,
 Unde trahit puritatem
 Dignam tanto parvulo.

Casta castê castum paris,
 Cujus morte liberaris
 Et omnis condicio.
 Mortem morte Natus stravit
 Et nos vitae reparavit
 Felici commercio.

Illum parit ista mater
 Quem et Deum Deus pater
 In se Deo genuit.
 Ipse factus est infectus,
 Nam, ut panno, carne tectus,
 Deum non deseruit.

Geminatâ jam naturâ
 Est et factor et factura
 Idem Dei Filius.
 Unâ tantum hic personâ
 Naturarum duo bona
 In se unit unicus.

Matrem ergo deprecamur
 Ut a morte retrahamur
 Impetratâ veniâ.
 Placa, Mater, iram Nati:
 Justê sumus jam damnati
 Et est opus gratiâ.

ANONYMI ITALI

Ex te sola spes salutis ;
Pressis jugo servitutis,
Mater, placâ Filium.
Da spem dignê resurgendi
Et aeternum obtinendi
Tecum, Virgo, praemium.

BEATI INNOCENTIS V. PONT. MAX

(*ut fertur*)

91. *Ad Corpus Christi*

AVE, verum corpus natum
Ex Mariâ Virgine,
Verê passum, immolatum
In cruce pro homine ;
Cujus latus perforatum
Vero fluxit sanguine,
Esto nobis praegustatum
Mortis in examine.
O dulcis ! O pie !
O Fili Mariae !

THOMAE DE CELANO

92. *Dies Irae*

DIES irae, dies illa
Solvat saeculum in favillâ,
Teste David cum Sibyllâ.

Quantus tremor est futurus
 Quando judex est venturus,
 Cuncta strictê discussurus!

Tuba mirum spargens sonum
 Per sepulcra regionum
 Coget omnes ante thronum.

Mors stupebit et Natura
 Cum resurget creatura
 Judicanti responsura.

Liber scriptus proferetur
 In quo totum continetur
 Unde mundus judicetur.

Judex ergo cum sedebit,
 Quicquid latet apparebit ;
 Nil inultum remanebit.

Quid sum miser tunc dicturus,
 Quem patronum rogaturus,
 Cum vix justus sit securus ?

Rex tremendae majestatis,
 Qui salvandos salvas gratis,
 Salvâ me, fons pietatis.

Recordare, Jesu pie,
 Quod sum causa tuae viae,
 Ne me perdas illâ die.

Quaerens me sedisti lassus ;
 Redemisti, crucem passus ;
 Tantus labor non sit cassus.

Juste Judex ultionis,
 Donum fac remissionis
 Ante diem rationis.

Ingemisco tamquam reus ;
 Culpâ rubet vultus meus :
 Supplicanti parce, Deus.

THOMAE DE CELANO

Qui Mariam absolvisti
Et latronem exaudisti,
Mihi quoque spem dedisti.
Preces meae non sunt dignae ;
Sed tu bonus fac benignê
Ne perenni cremer igne.
Inter oves locum praesta,
Et ab haedis me sequestra,
Statuens in parte dextrâ.
Confutatis maledictis
Flammis acribus addictis,
Voca me cum benedictis.
Oro supplex et acclinis:
Cor contritum quasi cinis:
Gere curam mei finis.
Lacrimosa dies illa
Qua resurget ex favillâ
Judicandus homo reus:
Huic ergo parce, Deus.
Pie Jesu Domine,
Donâ eis requiem.

93. *Sequentia de stigmatibus S. Francisci*

SANCTITATIS nova signa
Prodierunt laude digna,
Mira valde sed benigna,
In Francisco credita.
Regulatis novi gregis
Vita datur novae legis,
Renovantur jussa regis
Per Franciscum tradita.

Novus ordo, nova vita
 Mundo surgit inaudita;
 Restauravit lex sancita
 Statum evangelicum.
 Legis Christi pari formae
 Reformatur jus conforme,
 Tenet ritus, datur normae
 Culmen apostolicum.

Corda rudis, vestis dura
 Cingit, tegit, sine curâ;
 Panis datur in mensurâ,
 Calceus abjicitur:
 Paupertatem tantum quaerit,
 De mundanis nihil gerit,
 Haec terrena cuncta terit;
 Locus despicitur.

Quaerit locum lacrimarum;
 Promit voces cor amarum,
 Gemit maestus tempus carum
 Perditum in saeculo:
 Montis antro sequestratus
 Plorat, orat, humo stratus;
 Tandem mente serenatus
 Latitat ergastulo.

Ibi vacat rupe tectus,
 Ad divina sursum vectus
 Spernit ima, iudex rectus
 Eligit caelestia:
 Carnem frenat sub censurâ,
 Transformatum in figurâ

THOMAE DE CELANO

Cibum capit de Scripturâ,
Abjicit terrestria.

Tunc ab alto vir hierarcha,
Venit ecce rex Monarcha :
Pavet iste patriarcha
Visione territus.
Defert ille signa Christi,
Cicatricem confert isti,
Dum miratur corde tristi
Passionem tacitus.

Sacrum corpus consignatur,
Dextrum latus perforatur,
Cum amore inflammatur
Cruentatum sanguine :
Verba miscent arcanorum,
Multa clarent futurorum,
Videt sanctus vim dictorum
Mystico spiramine.

Patent statim miri clavi,
Nigri foris, intus flavi ;
Pungit dolor poenâ gravi,
Cruciant aculei :
Cessat artis armatura
In membrorum aperturâ ;
Non impressit hos Natura,
Non tortura mallei.

Signis Crucis quae portasti,
Unde mundum triumphasti,
Carnem hostem superasti
Inclytâ victoriâ,

Nos, Francisce, tueamur,
In adversis protegamur,
Ut mercede perfruamur
In caelesti gloriâ.

Pater pie, pater sancte,
Plebs devota te juvante
Turbâ fratrum comitante
Mereatur praemia :
Fac consortes supernorum
Quos informas vitâ morum :
Consequatur grex Minorum
Sempiterna gaudia.

ANONYMI SANGALLENSIS

94. *De Nativitate Christi*
Ad Beatam Mariam Virginem

SURGIT radix Jesse, florum
Florem gestans, populorum
Signum de victoriâ :
Mortem Vita morsu stravit,
Puer fortem superavit,
Patris redit gratia.

Hic est parvus nobis datus
Ex intactâ matre natus,
Agnus, pastor ovium :
Qui dum carnis parat vestem
Nullam culpae tenes restem,
Amoris incendium.

ANONYMI SANGALLENSIS

- CHORUS. *Dic, Maria, quando scisti
Te electam matrem Christi?*
- TRES *Vidi virum vultu blando,*
SCHOLARES. *Sic intrantem, non laxando
Seram suis manibus.*
- CHOR. *Dic, Maria, quid audisti
Paranympum dum vidisti?*
- SCHOL. *Spinis Adae non inflicta,
Ave, inquit, benedicta
Cunctis in mulieribus.*
- CHOR. *Dic, Maria, quid sensisti
Cum es facta mater Christi?*
- SCHOL. *Clavos sensi conjungentes
Verbum Carni et pandentes
Clausae portae exitum.*
- CHOR. *Dic, Maria, concepisti
Quando credens consensisti?*
- SCHOL. *Cum consensi misso credens,
Ecce venit princeps sedens
Vitae ferens spiritum.*
- CHOR. *Dic, Maria, quid fecisti
Quando Christum genuisti?*
- SCHOL. *Matrem Dei me expavi
Et Infantem adoravi
Et mirandum reputavi
Quod dolorem non ploravi.*
- CHOR. *Dic, Maria, dilexisti
Jesum quem tu genuisti?*

- SCHOL. *Post nec ante sic amavi
Velut Jesum quem lactavi,
In amplexu replicavi
Et os ori duplicavi.*
- CHOR. *O Maria, fac gaudere
Nos cum Jesu semper verê.*
- SCHOL. *Certe spem dat jus nascentis
Morsque salvat resurgentis.*
- CHOR. *Dic nobis, O pia,
Es enixa in viâ?*
- SCHOL. *Nec domus mihi patebat :
In stabulo Joseph me fovebat.
Exsilii testes
Praeseptum et vestes
Quas nato Regi sternebam :
Cum bestiis ipsa recumbebam.*

Credendum est magis Mariae soli veraci
Quam Judaeorum turbae fallaci.
Scimus Christum peperisse.

JACOBI TUDERTIS

95. *Sequentia in Feriâ Sextâ post
Dominicam Passionis*
(*Septem Dolorum Beatae Mariae Virginis*)

STABAT mater dolorosa
Juxta crucem lacrimosa
Dum pendebat Filius,

JACOBI TUDERTIS

Cujus animam gementem
Contristatam et dolentem
Pertransivit gladius.

O quam tristis et afflicta
Fuit illa benedicta
Mater Unigeniti !
Quae maerebat et dolebat
Pia mater dum videbat
Nati poenas inclyti !

Quis est homo qui non fleret
Matrem Christi si videret
In tanto supplicio ?
Quis non posset contristari,
Christi matrem contemplari
Dolentem cum Filio ?

Pro peccatis suae gentis
Vidit Jesum in tormentis
Et flagellis subditum.
Vidit suum dulcem Natum
Moriendo desolatum
Dum emisit spiritum.

Eja, Mater, fons amoris,
Me sentire vim doloris
Fac ut tecum lugeam.
Fac ut ardeat cor meum
In amando Christum Deum,
Ut sibi complaceam.

Sancta Mater, istud agas,
Crucifixi fige plagas

JACOBI TUDERTIS

Cordi meo validê.
Tui Nati vulnerati,
Tam dignati pro me pati,
Poenas mecum divide.

Fac me tecum piê flere,
Crucifixo condolere
Donec ego vixero ;
Juxta crucem tecum stare
Et me tibi sociare
In planctu desidero.

Virgo virginum praeclara,
Mihi jam non sis amara,
Fac me tecum plangere.
Fac ut portem Christi mortem,
Passionis fac consortem
Et plagas recolere.

Fac me plagis vulnerari,
Fac me cruce inebriari
Et cruore Filii.
Flammis ne urar succensus,
Per te, Virgo, sim defensus
In die judicii.

Christe, cum sit hinc exire,
Da per Matrem me venire
Ad palmam victoriae.
Quando corpus morietur,
Fac ut animae donetur
Paradisi gloria.

96. *Tropus tempore Paschali*

O FILII et filiae,
Rex caelestis, Rex gloriae,
Morte surrexit hodie.

Alleluia.

Et Maria Magdálene
Et Jacobi et Sálome
Venerunt corpus ungere.

Alleluia.

A Magdalenâ moniti
Ad ostium monúmenti
Duo currunt discipuli.

Alleluia.

Sed Joannes Apostolus
Cucurrit Petro citius,
Ad sepulcrum venit prius.

Alleluia.

In albis sedens angelus
Respondit mulieribus
Quia surrexit Dominus.

Alleluia.

Discipulis astantibus
In medio stetit Christús
Dicens *Pax vobis omnibus.*

Alleluia.

Postquam audivit Didymus
Quia surrexerat Jesús,
Remansit fide dubius.

Alleluia.

*Vide, Thoma, vide latús,
Vide pedes, vide manús ;*

ANONYMI GALLI

Noli esse incredulus.

Alleluia.

Quando Thomas Christi latús,
Pedes vidit atqué manús,
Dixit *Tu es Deus meús.*

Alleluia.

Beati qui non víderunt
Et firmiter credíderunt :
Vitam aeternam hábebunt.

Alleluia.

In hoc festo sanctissimo
Sit laus et jubilatio :
Benedicamus Domino.

Alleluia.

De quibus nos humillimas
Devotas atque debitas
Deo dicamus gratias.

Alleluia.

ANONYMI ANGLI

97.

De Amore Christi

SI MIHI vis firmare

Jurato foedere

Quod nil velis amare,

Me solum quaerere,

Promitto caelum dare,

Me tibi jungere,

Cuncta bella domare,

Ut possis superare

Vires tribuere.

Imprimis cor consultá :
Quid vis eligere ?
Requirunt ecce multa
Tuum diligere.
Sed vide ne sis stulta :
Curá distinguere,
Et si sum eligendus
Cunctisque praeponendus,
Noli me spernere.

Ego naturá Deus
De Patre prodiens,
Ut mundaretur reus
In mundum veniens,
Factus, pauper, Hebraeus,
In cruce patiens
Patenter demonstravi
Quod nimis te amavi
Tam magna faciens.

Dicas ad amatores :
Quid pro me facitis ?
O carnales amores,
Vos me inficitis.
O vos mundani flores,
Cito deficitis.
O mali suggestores,
Ad aeternos ardores
Vos me conducitis.

De me nihil habebis
Nisi solatium :
Nunc modicum censebis

ANONYMI ANGLI

*Vitale gaudium,
Post aeternê ridebis
In regno civium,
Beataque tenebis,
Cum mihi cohaerebis,
Intra palatium.*

*Erras si reperire
Te putas melius.
Totum debet transire
Bonum exterius,
In toxicum redire,
Quod sapit dulcius.
Ergo vitam acquire,
Quae non potest perire,
Vivendo sanctius.*

JOHANNIS ABBATIS LANDEVENE- CENSIS

98. *Rhythmus ad Beatam Mariam*

pro fidelibus defunctis

LANGUENTIBUS in Purgatorio,
Qui purgantur ardore nimio
Et torquentur sine remedio,
Subveniat tua compassio,
O Maria!

Fons es patens qui culpas abluis,
Omnes sanas et nullum respuis;
Manum tuam extende mortuis,

JOHANNIS LANDEVENECENSIS

Qui sub poenis languent continuis,
O Maria!

Ad te, pia, suspirant mortui
Cupientes de poenis erui
Et adesse tuo conspectui
Et gaudiis aeternis perfrui,
O Maria!

Clavis David qui caelum aperis,
Nunc, Beata, succurre miseris,
Qui tormentis torquentur asperis:
Educ eos de domo carceris,
O Maria!

Lex justorum, norma credentium,
Vera salus in te sperantium,
Pro defunctis sit tibi studium
Assiduê orare Filium,
O Maria!

Benedicta, per tua merita,
Te rogamus, mortuos suscita,
Et dimittens eorum debita
Ad requiem sis eis semita,
O Maria!

SANCTI THOMAE A KEMPIS

99. *Hymnus de Passione Domini Nostri
Jesu Christi*

TOTA vita Jesu Christi
Crux fuit et martyrium:

Hunc sequi suum servulum
Decet per iter asperum.

Memor ero quamdiu sum
Laboris atque dólorum
Quos Jesus meus Dominus
Gessit in carne positus.

Passio tua, Domine,
Facta est amará valdé :
O quantum me dilexisti
Cum pro me mortem subisti !

Semper crux, clavi, lancea,
Fel, arundo cum spongiâ,
Sputa, corona spinea
Et dira tua vulnera

Cordi meo sunt ínfixa
Et in memoriâ scriptá :
Nam sunt amoris stigmata
Sponsique myrrha electá.

Serve meus, me respice :
Quot sumpsi vulnera pro te,
Stude vicem rependere
Quamvis impari pondere.

Prospera mundi despice,
Adversa libens suscipe,
Mecum in cruce morere,
Ut mihi queas vivere.

O Jesu, splendor gloriae,
Et spes futurae patriae,
Quanto pro me es vilior,
Tanto mihi es carior.

Pudeat nunc sub capite
Spinato membra gauderé,
Cum et amara bibere

SANCTI THOMAE A KEMPIS

Voluit conditor vitae.
Sit laus, honor, devotio
Jesu Mariae Filio,
Tenso crucis patibulo
Pro redimendo populo.

ANONYMI

100. *Hymnus in Nativitate Christi*

ADESTE, fideles,
Laeti triumphantes,
Venite, venite in Bethlehem,
Natum videte Regem angelorum.
Venite adoremus,
Venite adoremus,
Venite adoremus Dominum.
Deum de Deo,
Lumen de lumine
Gestant puellae viscera,
Deum Verum genitum non factum.
Venite adoremus, etc.
En grege relicto
Humiles ad cunas
Vocati pastores approperant ;
Et nos ovanti gradu festinamus.
Venite adoremus, etc.
Stellâ duce Magi
Christum adorantes
Aurum, thus et myrrham dant munera ;
Jesu infanti corda praebeamus.
Venite adoremus, etc.

ANONYMI

Aeterni Parentis
Splendorem aeternum
Velatum sub carne videbimus,
Deum infantem pannis involutum.
Venite adoremus, etc.

Pro nobis egenum
Et faeno cubantem
Piis foveamus amplexibus :
Sic nos amantem quis non redamaret ?
Venite adoremus, etc.

Cantet nunc hymnos
Chorus angelorum,
Cantet nunc aula caelestium :
Gloria in excelsis Deo !
Venite adoremus, etc.

Ergo qui natus
Die hodiernâ,
Jesu, tibi sit gloria,
Patris Aeterni Verbum caro factum.
Venite adoremus,
Venite adoremus,
Venite adoremus Dominum.

FINIS

THE "HUNDRED BEST" SERIES

contains the 100 best lyrics of foreign
literatures selected by the best critics

Ready

1. LES CENT MEILLEURS POÈMES (LYRIQUES)
DE LA LANGUE FRANÇAISE. Choisis par
Auguste Dorchain.
2. *DIE HUNDERT BESTEN GEDICHTE DER
DEUTSCHEN SPRACHE (LYRIK). Ausge-
wählt von Richard M. Meyer.
3. LAS CIEN MEJORES POESÍAS (LÍRICAS) DE
LA LENGUA CASTELLANA. Escogidas por
Marcelino Menéndez y Pelayo.
4. LE CENTO MIGLIORI POESIE (LIRICHE)
DELLA LINGUA ITALIANA. Scelte da Luigi
Ricci.
5. THE HUNDRED BEST POEMS (LYRICAL) IN
THE LATIN LANGUAGE. Selected by J. W.
Mackail.
6. AS CEM MELHORES POESIAS (LÍRICAS) DA
LINGUA PORTUGUESA. Escolhidas por
Carolina Michaëlis de Vasconcellos.
7. DIE HUNDERT BESTEN GEDICHTE DER
DEUTSCHEN SPRACHE (EPIK). Ausge-
wählt von Richard M. Meyer.
8. DE HONDERD BESTE GEDICHTEN (LYRIEK)
IN DE NEDERLANDSCHE TAAL. Gekozen
door Albert Verwey.

Others in Preparation

* Supersedes *Die besten Gedichte der deutschen Sprache. Erstes Hundert. Lyrik.* Lembeck, of which, however, a limited number can still be had if particularly wanted.

Price of each volume:

*with paper cover, 1s. net; in cloth, 2s. net;
in leather, 3s. 6d. net; postage, 1d. extra.*

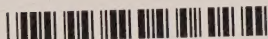
LONDON & GLASGOW: GOWANS & GRAY, LTD.

GOWANS'S INTERNA--

DATE DUE

GAYLORD			PRINTED IN U.S.A.

De Paul Library, Saint Mary College
Leavenworth, Kansas 66048

81584

Phillimore
BV 468 P5

Hundred best La

81584

De Paul Library
Saint Mary College
4100 S. 4th Street
Leavenworth, Kansas 66048-5082

BV
468
P5

09-ABL-183

